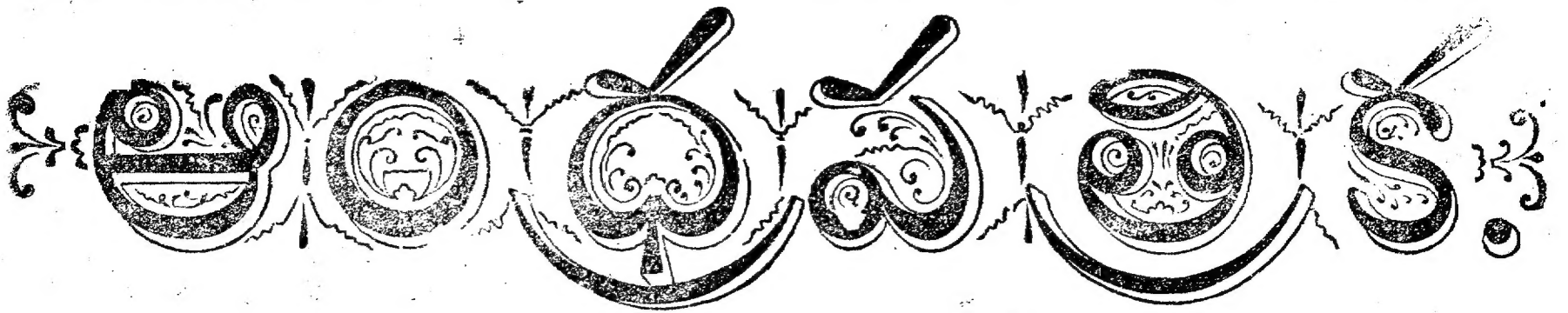

Registered No. M. 1118.

Post Box No. 212.

TelePhone No. 549.

310067

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 2

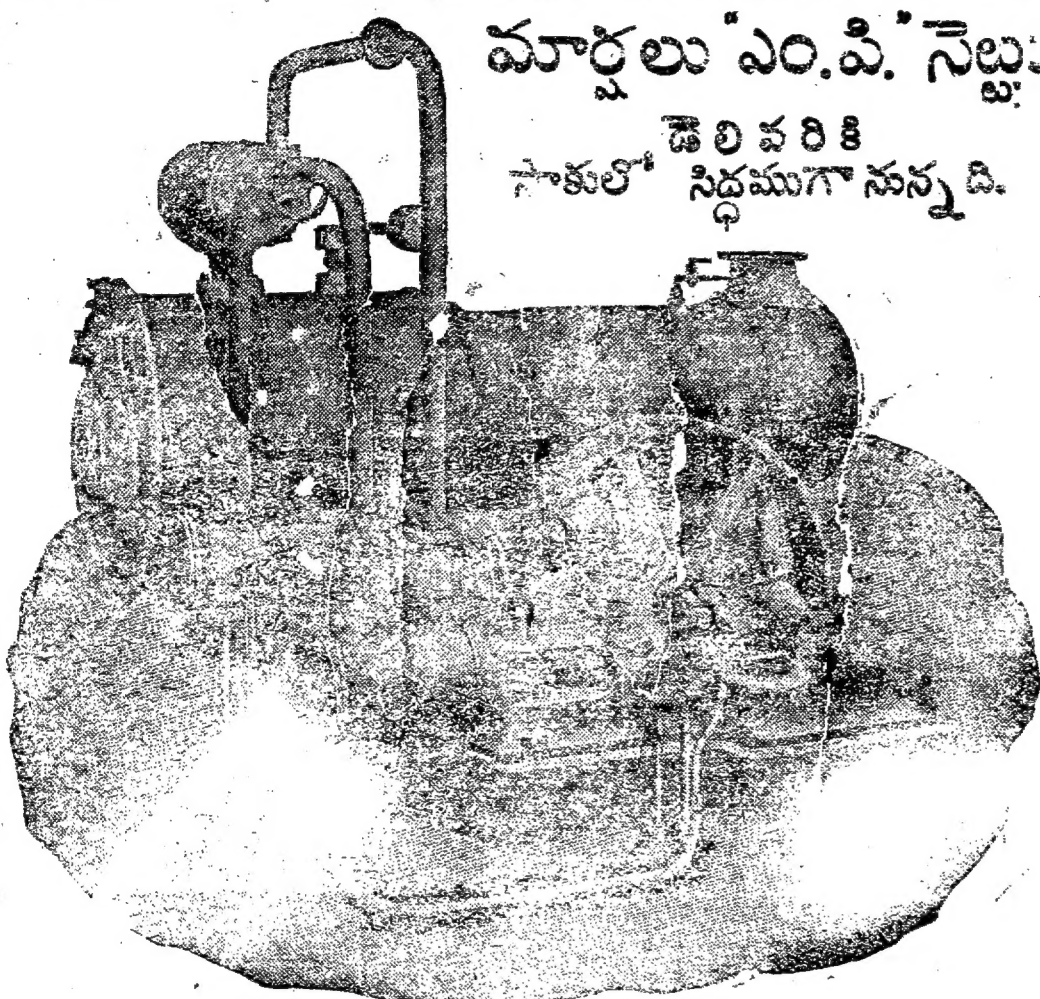
వంపునము. ౮

దెన్న నట్టణము 1921 వ సం. ఆగస్టు నెల 30 తేది మంగళవారం

మర్త్య లోకమున సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ చాది ౧౨.

No. 124.

సంచిక. ౧౨౪

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు.

డేలీ వరికి సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైవింగు మొదలగువాటితో కలపిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు రేమింగ్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లింపుకొనవలెను.

1808

మార్వలు నను ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయం: బెంగాల్, కలకత్తా. నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామరలైలము

డబ్బి 1-8 0-6-0

పండ్ల పొడి

డబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

జాగ్రత్తగా తీసుకొని పరీక్షించు, మరలగా వాడవలెను ఇది మంచిదనియ్యవలెను!

జాన్ను !

జాన్ను !!

జాన్ను !!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మలైష రకము లోని బిటికీ ద్రా 110. చిల్లరగా తీసిన తులము బిటికీ ద్రా 5.

శ్యాంబు, పోస్టుభార్యలు ప్రత్యేకము.

కడపలో నెలవారమున ఈ ప్రతి కలహామహా సంఘాతము.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణ మే

ప్రాసిన రహిత ఖర్యము కూడను అవేతించక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

ఇటు,

వైద్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభనిగ్రహ యాగధారయము, 38, బ్రాడ్యూ, మదరాసు.

భక్తిరసభారితంబు లగు

భారత కథలు

ఇవి మతరేయ భగవద్గీతా పద్యాన విద్యాక

పండిట్ టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారి

అద్భుత ఉపన్యాసములను అనుసరించి వ్రాయబడినవి. ఆదిపర్వము 25; సభాపర్వము 6; అరణ్యపర్వము 17; విరాట పర్వము 5; ఉద్యోగపర్వము 6; భీష్మపర్వము 5; ద్రోణ పర్వము 6; కర్ణపర్వము 1; శల్యపర్వము 2; శౌప్తికపర్వము 2; కథలగ నున్నవి. తుదకు భర్మరాజ రాజ్యపట్టాభిషేకముతో ముగియును. హెచ్చుధర యిచ్చి సంస్కృతభారతము, ఆంధ్ర భారతము, వచన గ్రంథములు కొని చదివినను విషయము ఇంత బాగుగ బోధపడదు. ఇది 64 డిమ్మి పేజులు, అనగా: 512 పుటల దిట్టమైన గ్రంథము. కాలికోటను గిట్టు అక్షర ములతోను ముచ్చటగ బయిండు కట్టబడి, కనుబందువుగ ఉండును.

ఒక్కొక్క ఆంధ్రుని గృహములను ఉండవలసిన గ్రంథము. మేనేజరు, శశిలేఖా ఆఫీసు, జి. టి. మదరాసు.

నమ్మకము

(1842)

బంగారు, వెండి రత్నముల

నగలును ఇతర వస్తువులును

వాతను యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

25, చై నాబాబు రోడ్, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడ సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారున లేనివాటిని అతిక్రమముగా ఆర్డరు మీరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

స్వదేశ మాస్త నిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి కని! వెల సరసము!!

ప్రకృష్టమైన ఉత్కృతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్ద నైజాల మడతచాతులు, పేనాకత్తులు, బల్తాయి కత్తులు, వికల్ప విశేషముగా చేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నైజాల యిత్తడి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇత్తడి యినుము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో బంతో బస్తుచేయబడిన యినుప వెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (8081)

దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు తెలుపబడును.

కర్తవ్యులకు సరసమైన కమీషన్ నియమము.

తంఱి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇండస్ట్రీసు" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు ctc వెదాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు

కాగితములు, మాదిరి పట్టు గల 50 కీర్తనలు 0-4-0

దేశీయ కీర్తనలు

(2975)

వాటి జుగీతములు, ప్రకృతి గల 40 కీర్తనలు 0-8-0

దేశీయ పదము

చక్కని పాట, 260 చరణములు. జుగీతములు 0-2-0

ఈ మూడు పుస్తకములు ఏ. టి. వ్యారా 0-14-0 అవును.

టి. వి. సుబ్బారావు, గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

రబ్బరు స్టాంపులు.

(3002) T. G. SUNDARAM & CO., No. 2, Govindappa Naik Street, MADRAS.

చీరాల పిరులు.

ఇప్పటి కాంధదేశమున చీరాలకథ తెలియనివా రుండరు. ఒక్కయ్యాయద్రవననేల! అఖిలభారతమందును యీకథ వ్యాపించినది. ఏమహానథ లందును 'చీరాల'నామం కథనందనములు. ఏయొక్క డవ్యమండముల గనబడినను, చీరాలప్రశంస, ఇప్పటి నాయదేశచరిత్రమున చీరాలపురతెహసము నాయకమణియై వెలుంగుచున్నది. ఈవెలుగు ఆంధ్రదేశమునందు మూలముల దాగియున్న యవిద్యాంధకారమును బటాపంచలుగ చేసి ప్రతి యొక్కచిని హృత్కమలమునకును, సంపూర్ణవికాసము నొసంగు గాక! అత్యుక్తియనకుండు లేని నాయాంధ్రసోదరుల నందఱు నొక్కసారి చీరాలక్షేత్రమునకుబని శ్రేత్రపాలకుడగు వేణు గోపాలస్వామిని సందర్శించిరండని వ్రాశించెద.

ఇప్పుడా పురమధ్యమున వాసముజేయుచున్నవా డీ స్వామి యొక్కడే. ఇకమనుష్యు లేవరలేరని యనవచ్చును. లెక్కకొకరిద్ద రున్నను వారియూరివారులుగారు. ఊరుత్రర దక్షిణములు పొడవుగ వ్యాపించియున్నది. ఇందు కుడిభాగ మంతయును పేరాల; ఎడమభాగము చీరాలయందును. ఊరంతయు లెక్కించిన 2000 గడపయందును. 14,15 నేల జన సంఖ్య గల గ్రామము. పల్లెటూరి పొరుకుద్వారా వనరులు గలిగి యూరంతయు జూడ ముచ్చటగ నుండును. ఆరుమాఝులకెడ జనుబందరును దమదమ గృహములంత వాసము జేయుచుండిరి. ఇంట్లు చాల భద్రములైనవి. ఈ గృహ స్థలందఱును దరలేరములుగ నాయొడ్ల వాసము జేయుచున్న వారు. నిన్న మొన్న వచ్చిచేరినవారుగారు. నిత్యమును 'స్వగృహే' యని ప్రాతస్నానముకాలముల రెండును సంకల్పము జెప్పకొనిన బ్రాహ్మణులును గొందఱుగలరు. ఇతరులును ఏమిపాటల మెల గుచున్నను దమతమ యిండ్లని వాకిండ్లని తోటలని దొడ్లని మురి వెముతో జూచుకొనుచు చిరకాలముగ దమతమ తిండ్లులు తాతలు గడ్డనుఖముల గుడిచి జనిన నట్టిటనే దమగడ్డనుఖము లగుడ దివడినను సంస్కరించుకొనుచు యథోచితముగ గాలముగ దవుచుండిరి. మేడలు మిడ్లెలుగల భాగ్యవంతులమాట యటుంచి దినమంతయు నెండవారల పాలులు కూలినాటిచేడివించు బహు కుటుంబీకుడగు పేదవాని కీగృహ లాభమేటి స్వర్ణమోత దభా వ పేటికేళమాయించుక భావనజేయుడి! ఒక్కసారి క్రొత్తచీరాల క్రొత్త పేరాలకు వెళ్లినవచటి దుష్కరస్థితియను గన్నులారచాచి కటకట బడి మరలనివారుండరు. నేను మొన్న మొన్న నే జూచి వచ్చితిని. వెన్నెలరాత్రి 9 గంటలప్పుడు లైలుదిగి గుట్ట పుబడిలో పావుగంటకు తక్కువలేరుండ పేరాల ప్రాతయూరి పెద్దపీఠిని బోయితిని. అదివఱ కెన్ని సార్లు చీరాల పేరాల యింట్లు పాడులెట్టుబడుటనుగూర్చి వినియుంటిని. కాని ఆయిండ్లు మధ్యజనుచు నామాటమరచితిని. 9 గంటలగుటచేత నిండ్ల లోనివారు దలుపులు చేసికొని యుండురని, సిడించుచుండురని, భావించుచుంటిని. 10 బారలు సాగినవెనుక నామిత్రుడు "ఇదే చూచితివా, ప్రాతపేరాల యనెను. అప్పుడు గన్నులు దెరచి నట్లయ్యెను. కాని మనస్సు చిటుక్కుచుని కలకబాజవోచ్చెను. ఆయూరివారలే? ఆయిండ్లల్లు కూన్యములైయెలయుండలేను? ఒక్కచీపుమైన నేలగనబడదు? ఒక్కమాటయైన వినరాదేమి? ఒకబిడ్డని యేదైనచేదే? చిచ్చుగాని మాధవకబళపుకేకగూడ గ రవయ్యేనే! ఎప్పుడైన జను లిచట గాపురముండితా? ఇంట్లు గట్టుకొని యాలు బిడ్డలతో గాపురము జేయుచు నందఱు నొక క్కనెట్టు నని మృచ్చి మటుమాయ మగుటయెట్లు? ఈవిధముగ నూహలవై యూహలు వొడమ తర్కజనుడనై బోవుచుంటిని! చిత్తము సంధ్రమ మడగి నంతనే జాల వ్యాకులిత మయ్యెను. శ్రద్ధివెన్నెలలో సర్ధరాత్ర మున నొకపాడుబడిన యిట బ్రవేశించినట్లయ్యెను. ఆయూరి వారలందరు నిక్రముగ బ్రవాసితు లయినచో నామార్గమున నడచుటైన నాకధికారము లేదని నాలో నేను వాదించుకొను చుంటిని. వారు రక్తాశువులు గురియగా విడచి జనినవోటు నాకు హడవేడుకయగునా? హృదయమువై తేయి వైచిగొని, యదిరాయిగాదని సంజ్ఞవడిసి మొగమావలట ద్రిప్పితిని. అటు నిటు చెట్ల మరుగు; మధ్యమార్గము దప్పు వేరేమియు గానరాలేదు. అప్పటికి యూరుదాటితిని. మలుపుదిరుగుటలో జీవరయ్యుగూడ కంటికి మరుగయ్యెను. బుద్ధి సంశయావగణమునుండి వెలువడి నట్లయ్యెను. ఒక్కంత వికాసముకొందితిని, వ్యాకులముతో బాటు చీరాలపారుల దైన్యభావముగూడ దిశోభూతమయ్యెను. ఇదియా దైన్యము? దీనులు సభిరు లగువారల వర్తనమా యిది? మనుష్యు లందఱునట్టి దీనమనస్సులును, అధీరహృదయములైనచో భూలో

కము స్వర్గమై వెలుచుదా? ఈ పాటలు గృహముల విడిచి జనుటదైన్య మెన్నటికినిగాదు; ఇనుకపట్టిన తాటాకుపాకలలో నట్లకట్టముబడుచు చునుట యెప్పుట్లను ధీరతయనరాదు. ఈ యవస్థలు మహోదారులునుధీరచరిత్రులును వారికెల్ల బ్రాయక ములయినవి. ఉత్తమ పౌరుషవంతులకు రంగస్థలము లరణ్యము లుగాని యంతిపురములుగావు. ఉత్తమపురుషులగాధ లెవ్వయైన దిలకింపుడు. ఆచ్యుతనామ డేగు రామడు దొల్లియరణ్యఫలం బుల గుడిచిగాడె శత్రుసంహారణకిలుడై దిగంతవిశ్రాంతమైన యశస్సు గడించె! రాజవంధ్రులకు నలహరిశ్యుడూడు లటపీఠు లులంగాడె దమతమ బ్రాగ్ధంబుల నంత మొందించి యవగత కంటకులయి గామ్యంబుల బడవినని? ఇకభారతవీరులగు బాండ పులమాట యె రం గ ని భార తు డుం డు నా? అరణ్యములు శరణ్యములగు టంగ చా వీరి. ప్రవృత్తి గ ధ లు గాచరణ్యంబులై లోకంబున వెలసియున్నది. అరణ్యవాసములు లేక, యందలియుడుములు గ్లేళము గుడువక నుడివడక మగుడ వెదలక వీరలనామంబు లుచ్చారణకైన రావు. కాని వీరిన్ని గ వ్వంబులకు నిఘరంబులకు నోర్చిన బరమరహస్యం బేమందురు? గృహములవై యాతయా, యారామంబులవై యాశయా? ధన ధాన్యంబులకందమా; వస్తువాహనంబుల కందమా? ఇందేదియును గాదని యాఖాలగోపాల మెరుంగుదురు. ఇకయేమనిన బ్రతిష్ఠా పాలనమొక్కటియ. ధన్యస్థయొక్కటియ; మోక్షయొక్క టియ; ఇతరమేమియునుగాదు. ఎదివర్ధకృమని నమ్మికో దానిని సంక్షింఛుకొనుటకై బురములపడిసిరి. బంధులబాపిరి; గృహలభ్యు లనైన గోల్పోయిరి. ఇంతియగాదు. ప్రాణముల నరచేత నిడి కొని 'దేహి' యనిన వానికొంగ గండిద్ధులై గారడవుల జరించి రి. కాయము సాహాయము; క్షణవిధ్వంసీ, యశమో యనశ్వర ము; కల్పాంతస్థాయి, అఖిరమైనదానికై స్థిర మైన దానిని గోల్పోవు బుద్ధివంతు డెవ్వడైన నుండునా? పుట్టిచచ్చుప్రాణు లెన్ని లేవు; శ్రీపురుషు లెందరు లేరు. ఉన్నంతకాలము పురుగుల వలె కుక్షింభరులై 'మనకాయుష్యం మనకారోగ్య' మృతనరా ధములధితియేమి గతియేమి. వీరికిన్ని మిడ్లెలున్న వనుట, వీరింతధన వంతులనుట, వీరిలావులాననుట, వీరియధికారమున కపధిలేదనుట నిరర్థకవచనములు; ఉన్నతైత్రబ్రాహ్మణములు. ఇందేదియును నిలుచు నవిగావు. వీనికై యీనిర్భాగుగను పాటుపడదగదు. అర్ధంబులు గాని యర్ధంబులకై యంతికాల మెంతకవించిన నేమి. "కడునిలఁ బురుషార్థపరుడు గావలెనుమితీ" యనుచిన్న నాటిమాట నిత్యసం స్మరణీయమైనది. పురుషార్థములలో బురుషార్థము ఇవాఱున ధర్మము. ఏలయననివామున దీన సర్ధము, సర్ధమున కాములుభ్యము లగుచున్నవి. ఇంతియకాదు. ధర్మ మిహాపదద్వంద్వైక సాధనము. ధర్మంబుననే మోక్షమును గలుగును. ఇతరమున గాదు. ధర్మమున ముక్తజీవులగు వారిమాత్మకాయమే యశస్సు. దగ్ధదేవాలయ్యు నగ్నికిని నంటరాని కీర్తి దేహము నొంది నూన్యమండలమే యావాసముగని ద్రిలోకములకు సాక్షిభూతులగుచున్నార. అట్టి ధాకంధర్మమైన కీర్తి గడిచిన జీవితం బొక్కనిముసంబు చాలును గదా?

చీరాలపారులారా! మీ కిదె హెచ్చరిక. మీధర్మ మిది యని యెరింగితిరి. దానిని సయక్షింప దీక్షవహించితిరి. ప్రతిజ్ఞ దళ దిశల జగవంధనువు ధనవ్యంకారమై మూచుమ్రోగినది. ఒక్కమన భాగత మననేల! చస్త్రవంశము మీ యుదంతమును తలులు దాడులు టడ్లలకు కథయని చెప్పుచున్నారు. మీకష్టముల దలంచి 'ఇహి' యని నిట్టూర్పుల విడుచుచున్నారు. మీకష్టము లెప్పుడు దిరునా, మీయిండ్ల దిరిగి మీకష్టముడు చేరి నుభింతురా యని మీ దేశీయుల మను మే మందఱకూర్కారలంబుల బరితపించు చున్నాము. కాలపురుషు డొక్కడే మీధర్మమర్యంబు గని వెట్టుటకై కాబోలు దట్టగ్గుడై గదలక యున్నాడు. ఇప్పట్లైన మీరు చలించకుడు. మీ దైశ్యోద్యానముల దిగనాడకుడు. ధీరులై యుత్సాహసంపన్నులై; ధర్మవిప్లాగిత్తులై సర్వరతు కుండగు నాదయాచయ్యులై భాగము వైచి రంగమున నిలచితి లేని జయలక్ష్మి మిమ్ము కరించును. మీశత్రుల యవా మికయే వారల సమయించును. మనుష్యులు దేవతలొక్కరై మిమ్ముభి నందింతురు. ధర్మమే నయము. నయము. జయము.

కో!! కృ!! సో!!

ఆంధ్ర సంస్కృత గ్రంథములు విక్రారియా డిపో, మైలపూరు - మద్రాసు.

డివెలరా - లాయడు జార్జి

(0)
ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

సంధి సమకూరునా?

దెయిలు ఈరాజ్ సభ 28 వ తేదీ సమావేశమయ్యెను. పిమ్మట ఇంగ్లాండు విల్లండు ప్రతినిధులు డివెలరాగారి అధ్యక్షతన చావేశమైరి.

బ్రిటిష్ కారినటు

బ్రిటిష్ మంత్రివర్గము 25 వ తేదీ సమావేశమై దెయిలు ఈరాజ్ సభవారి పత్యుత్తరమును గురించి ఆలోచించిరి. 28 వ తేదీన దెయిలు ఈరాజ్ సభవారి ఉత్తరము బ్రిటిష్ మంత్రివర్గమువారి అభిప్రాయము ప్రకటింపబడును.

దెయిలు ఈరాజ్ సభ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణ నిరాకరించు వేరువరకులు తెలియపరచిన ఆలోచించెదమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు, యీ పరత్తులక నన్న వేరు వరత్తు లన్ని జూలర నియం యీవరత్తుల సంగీకరించుటకు కాల నిర్ణయము గావించ తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

లండను 28:— దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు సంధి వరత్తుల సేకరించునుగ నిరాకరించిరి. వేరు వరత్తుల నివ్వజాలమని యు ఇంకవైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లనవసరమనియు నిజముగ సందిచేనుగొనవలయు నను ఉద్దేశమున్న డివెలరా ఇతర నాయకులతో కలసిమాట్లాడుట కట్టిఅభ్యంతరము లేదనియు లాయడు జార్జి గారు దెయిలు ఈరాజ్ సభవారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

డివెలరాగారి లేఖ

డివెలరాగారి కీక్రింది లేఖను లాయడు జార్జి గారి కంపిరి:—
బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వరతులను దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించిరి. ఇంగ్లాండునకు సమాపమున విల్లండు ఉన్నదనియు, ఇంగ్లాండు ప్రతిష్ఠ కాపాడుటకై ఇంగ్లాండునకు విల్లండుపై అధికార ముండవలె ననియు మీరు చెప్పుచున్నారు. ఈనూత్రము అంతర్జాతీయ ధర్మమునకును, ప్రపంచ కాంతికిని వ్యతిరేకముగ నున్నది. ప్రపంచమునందలి చిన్న రాజ్యములకు స్వాతంత్ర్య ముండగూడదా? గొప్ప రాష్ట్రముల ప్రతిష్ఠ కొరకు చిన్న రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమును నికోధించుట ఎంత మాత్రమును న్యాయముకాదు. అట్లయినచో హాల్లండు డెన్మార్క్ దేశములను జర్మనీవశము చేయుచున్నను, బెల్జియం దేశమును ప్రాన్సువారికి గాని జర్మనీ వారికి గాని ఇయ్యవచ్చును. మీ రిట్టి నూత్రమును ఆధారము చేసికొని విల్లండు ప్రజలు స్వాతంత్ర్యస్థాపనమునకు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నాటంకపరచుట యుక్తము కాదు.

కావున మీ వరతుల నిరాకరింపవలసి వచ్చినది. దేశ ద్రోహమునకు పాల్పడుట కిచ్చగించని మావై మీరు యుద్ధమునకు రావచ్చును. మీరట్లు చేయుటకు తీర్మానించినచో మేము మీగుల చింతింపదము. మేము యుద్ధమునకై కాలుత్రక్వలేము. అయితే యుద్ధము ప్రారంభింపబడినచో మానవత్వత్రులను ధారపోసి మాస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొన బ్రయత్నించెదము. మమ్ము విజయలక్ష్మి వరించినను వరింపకపోయినను, ఏ కాలమునం దైనను, విల్లండు ప్రతినిధులు తమ జన్మస్వత్వమును స్వాతంత్ర్యమును పరుల పాలుచేయుటకు అనుమాత్రమైనను అంగీకరించకని మేము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము.

బ్రిటిష్ విల్లండులకు సంధి కుదురవలయు నని మేము కోరుచున్నాము. మీరు పశుబలముచే మీ సంకల్పము నెరవేర్చుకొన బ్రయత్నింపవచ్చును. అప్పుడు యుద్ధము పురికొల్పినవారు మీరయ్యెదరు. పరిపాలకుల ఆశయముల ననుసరించి పరిపాలనము జరగవలయునను నూత్రము మీరంగీకరించినచో తిరుగ సంధి విషయమై ఆలోచించుటకు వీలుండును. అట్లయినచో చిరమైత్రీ సమకూరును. ఇట్టి సంధి మీరు కోరునెడల మీలో కలసి మాట్లాడుటకు దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనెదరు.

లాయడు జార్జి గారి ప్రత్యుత్తరము.

లాయడు జార్జి గారు డివెలరాగారి కీక్రింది ప్రత్యుత్తరము పంపిరి.
మీ ప్రత్యుత్తరమునకు ప్రభుత్వము వారెంతయు చింతిల్లుచున్నారు. విల్లండువారి కంతవరకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు కిలున్నదో అంతవరకు వారికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొని యీ వరతుల నూచించిరి. ఈ వరతులు న్యాయసమ్మతము లని నాగరక ప్రపంచవాయకు

లందరు ప్రశంసించిరి. విల్లండు ప్రజలకు తమ జాతీయ జీవనమున ప్రతివిషయమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసంగమే మంగీకరించినాము. విద్య, న్యాయము, వ్యవసాయము, కార్మిక విషయములు, పరిశ్రమలు, ఆరోగ్యము, కాంతిస్థాపనము మున్నగు వానిపై మీరు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు అంగీకరించితిమి. అమెరికాలో కొన్ని రాష్ట్రములకు గూడ ఇట్టి హక్కులు లేవు. మేము కోరునది ఏమి? న్యాయము చేయుటకును, సరకులు ఎగుమతి దిగుమతి చేయుటకును, నైతిక విషయములం దధికారము మాత్రమే బ్రిటిష్ వారి కుండవలె నని మేము కోరితిమి. వివిధములగు స్వేచ్ఛా జాతులతో కూడిన ఈసామ్రాజ్యమునందు విల్లండు సమాన సభ్యత్వమును పొందియుండుట అర్హము యుక్తము. హాల్లండు, బెల్జియం, జర్మనీలకు ఎట్టిపరస్పర సంబంధములన్నచో అట్టి సంబంధములే ఇంగ్లాండు విల్లండుల కుండవలయునని మీరు నూచించున్నారు. ఈ సలహాను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు తంతమాత్రము అంగీకరింపరు.

భౌతిక చారిత్రాంశములను కొంత పాటించి చూచినచో విల్లండు ఇంగ్లాండులను వేరుచేయుట యుక్తము కాదని తేలును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనమునకు మీరు ప్రయత్నించుచున్నచో సంధి విషయమై తిరుగ ఆలోచించుట అవసరము.

మీ రీవిషయమై ఆలోచించుటకై కొంతకాలము నిర్ణయించుటకు మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము. వ్యర్థములగు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములతో కాలము గడపుటకు మేము సమ్మతించుము. మా సంధివరతుల ననుసరించి సంధి సమకూరు విషయమై మీ నాయకులతో కలసి మాట్లాడుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు.

పుత్రికాభిప్రాయములు.

డివెలరాగారి ప్రత్యుత్తరము ఆకాశంగకరముగ నున్నదని పుత్రికలు అభిప్రాయపడుచున్నవి. విల్లండు నాయకులు తలుపుమాసిరి గాని గడియ వేయలేదను అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. ఇంకను సంధి కుదురవచ్చునని కొందరు నమ్ముచున్నారు.

దెయిలు ఈరాజ్ సభ

లాయడు జార్జి గారి ప్రత్యుత్తరము విషయమై ఆలోచించుటకు దెయిలు ఈరాజ్ సభ 27 వ తేదీ డబ్లిన్ లో సమావేశమయ్యెను. సోమనారమునాడు (29 వ తేదీ) దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు తమ అభిప్రాయములను బ్రిటిష్ వారికి తెలియపరచెదరు.

సేనల కేర్పటు

తిరుగ యుద్ధము ప్రారంభింపబడునను శంకతో సిక్ ఖీను సేన కేర్పడుచున్నది. విల్లండునందలి బ్రిటిష్ ప్రతినిధి యగు లార్డు లెఫ్టి సెంటుకూడ తన సేనలను తయారు చేయుచున్నాడు. తిరిగి యుద్ధము జరుగునను అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది.

* * * *

విదేశ వార్తలు

గ్రీసురాజుగు కాన్సుటెంటిను రాజుగారు పితృవ్యాధిచే బాధపడుచున్నారు.

కామన్వెల్త్ గ్లామర్గను మేరునియోజకవర్గమువారు ఒక కార్మిక పక్షమునకు చేరినవానిని తమ ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనిరి.

వైకాంటు ఇష్మీగారు నైరీషియా పరిశీలకులను పరిశీలించి బాలిసమితివారికి తమ అభిప్రాయములను తెలియపరచెదరు.

జర్మనీ అమెరికాలకు సంధి

జర్మనీ వారికిని అమెరికావారికిని సంధి కుదిరినది. రెండు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు సంధి పత్రములపై చేపాలు చేసిరి.

కీభుకాలములోనే ప్రపంచ ముఖ్యపట్టణములలో తెలిఫోన్లు పెట్టబడుననియు, లండనువారు ఆస్ట్రేలియా వారిలో మాట్లాడుటకు వీలుండు నని సిగ్గుర మార్కోని గారు చెప్పుచున్నారు.

రష్యాలో ఔనుము.

రష్యాలో ఔనుము దినదినము అధికమగుచున్నది. మొత్తమున రి కోట్ల మంది ప్రజలు బాధపడుచున్నారు. అనేకులు జేశ్త్యాగ మొనర్చుచున్నారు. కొందరు పోలండుకు, కొందరు నైజేరియాకు, మరికొందరు స్థాకతు అందరు అన్ని పోటకు పోవుచున్నారు. వీరు అన్నవస్త్రములు లేక వికృతాకారలై యున్నారు. కొందరు తీవ్రవాద కొర్రజాలక గడ్డలు గడ్డి గుఱుపులై యున్న గు అసహ్యపదార్థములను కూడా తినుచున్నారు.

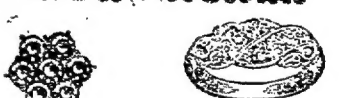
బ్రిటిష్ ప్రాన్సు

జర్మనివారు సంధివరత్తుల ప్రకారం 100 కోట్ల మార్కులు చెల్లించిరి. (మూర్ఖులనగా దాదాపు రెండు పిల్లింగులు) ఈ మొత్తములో కొంతభాగము బ్రిటిష్ వారికియ్యబడెనుకాని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారి కెట్టిభాగము ఇయ్యబడలేదు. ప్రెంచి ప్రభుత్వములకు సార్ గనులనుండి ఆదాయము వచ్చెననియు, ఆదాయము ప్రెంచి వారికి రావలసిన భాగముకన్న అధికముగ నున్నదనియు, అందుచే జర్మనివారు చెల్లించిన మొత్తములో ప్రెంచి ప్రభుత్వమునకు భాగ మివ్వబడదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సమాధానము చెప్పుచున్నారు. బ్రయాండుగారు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గొణుగుకొనుచున్నారు. దీనివల్ల ఆంగ్లో ప్రెంచి మైత్రీకే భంగము వాటిల్లనని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

వాయువిమానము మండిపోవుట

ఆర్ 38 వ నెంబరు వాయువిమానము హల్బుట్టణముపై పోవుచుండగ ప్రమాదవశమున మండిపోయెను. విమానము హంబరు నదిలో కాలుచు పడిపోయెను. భయకాంతులై పట్టణవాసులందరు యాచించి త్రవ్వకమును చూచుచుండిరి. విమానాధికారి యగు కప్తెన్ వాక్ గారు మిగుల చాక చక్రముగ పనిచేసిరి. లేని ఎడల విమానము పురిపుధ్యపడియుండును. అప్పుడు పట్టణమునకును పట్టణవాస్తవ్యులకును మిగుల ఆపాయము సంభవించియుండెడిది. విమానమునందు 49 మంది ప్రయాణికు లుండిరి. 5 గురు మాత్రమే జీవించినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రయాణికులలో 39 గురు బ్రిటిష్ వువారు. 17 మంది అమెరికావారు. ఈ విమానము పొడుగు 695 అడుగులు, వెడల్పు 85 అడుగులు. ప్రపంచమునందలి పెద్దవాయు విమానములలో నిదియొకటి. ఈ విమానము ఇట్లు మండిపోవుటవల్ల వాయువిమానములు అధికము నిర్మించుట ఆసేకులు ఉత్పాదించరని మాసిగారు, అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ వార్తవ్యాధుర్యునందు లండనునందు సంక్షోభము కలిగించినది. ఈ ప్రమాదము కను చింతిల్లుచు జార్జి చక్రవర్తి తన సానుభూతి తెలియపరచెను ఈ విమాన మెందువల్ల కాలిపోయెనో ఇంకను తెలియలేదు

ఇదే సంచికయము

సీమకమలాల పుష్పరాగముల కెంపుల బంగారు నగలున్న వెల సరసముగాను వని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం కెట్టి అండు సన్ను,
3078 217, చైవాబాద - మదరాసు.

మలయ చందన ము

గనేరియా అను తెగలోగలవలె జీవాకము. శక్త్యుడైనది. పిత్తాశితో కలకలము. ఎఱుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు నిశములు తెగలోగలవలె మూడు భాగాలలో మూడును, స్త్రీలకు మూడు కాళ్ళకులకు కూడ ఇది కావలెను.

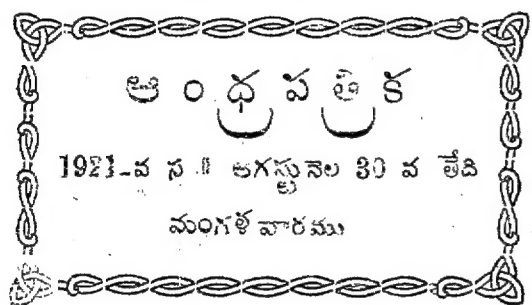
డబ్బీ L. కి కా. 2. 2. 4
చందనీ (మలయచందనమున కలగూడదు) కొన్న విధి:
1251 ఋతుకోధక
ముకుళుల మా స్తు గు గర్భాశయ
గట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి

పీ యూ ప
కాఫీ, టీ, కోకోలకు
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగవ
గంధర్వ ఛార్మసీ, ౮

శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయము.

చెన్న పురియందు ఆంధ్రదేశమునందుగల శుద్ధ స్వదేశవస్తుములును, ఇతరవస్తువులును, సులభముగను చవుకగను దొరకుట కొకనిలయము. నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. శుద్ధ స్వదేశపు ధోవతులు, వైవంచలు, కోలు, వర్తుతానులు, తువార్లు, చుక్కలులు, నూలుపకులు, మొదలగు బట్టలరకములును, ఇతర సామానులును అమ్మకమునకు గావలసియున్నవి. ఈ వస్తువులను చేయుచువారును మొత్తముగ వ్యాపారముచేయువారును పారిశ్రామికవస్తువుల కట్టలను సమూహాలను వ్యాపారపుధరలతోబంపిన కావలసిన సామానులను తెప్పించుకొనుట కేర్పాటులు చేయబడును. వర్తకులు నస్తునిర్మాతలు వారిశ్రామికవస్తువులను సమూహా కొకటివంతునను వ్యాపారపుధరలకు వి. పి. గా పంపిన వానినిజూచి కావలసిన సరకులకు వ్రాయబడును. నమ్మకమైన శుద్ధస్వదేశవస్తువులమాత్రమే వ్యాపారపుధరలకు గావలయును. గాంధీవిజయమునకు శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయములె సాధనములు. సంగతులనుజేలికొనిగోరువారికింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయము.
6, లంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

విషమస్థితి

స్వపరిపాలనాశయము సఫలముగాకుండుటకు, ఆంగ్లోహైందవపత్రిక లెక్కకట్టుకు విభాగముల గల్గించుచుండెను. దేశనాయకులను నిర్బంధించిన, స్వకరిపాలనోద్యమము చల్లారునని బోధించుచుండెను. తీవ్రప్రతిఘటనలకు అధికారవర్గమును పురికొల్పుచుండెను. మార్క్సే ప్రభువు సయితము, ఈ ప్రతిఘటనల యార్భాటములకు లొంగిపోయెను. సమాధానవద్దతిని వదలి, ఉదారశక్తి తత్వజ్ఞుడని పేరొందిన మార్క్సే ప్రభువు క్రూరదండనములకు పాల్పడసాగెను. దండనము, సమాధానము, విశిలముగావలయునని వెనుక ప్రకటించెను. మార్క్సే ప్రభువుక్రింద తక్షణపు అయిన మాంటాగూ గారు సయితము, ఉద్యోగారంభమున తీయని వలుకుల బలికి, పిమ్మట గురువు నడచినదారి నే త్రొక్కిరి. మితవాదులకు దరిజేర్చుడని, మార్క్సే ప్రభువు బోధించెను. మాంటాగూ గారుగూడ ఆ కద్దతి నే యవలంబించిరి. సంస్కరణములను నిర్మించుటలో జాతీయవాదుల యభిప్రాయములు తృణీకరింపబడెను. ఒకవత్తమును సమాధానవరచి, రెండోను నిర్బంధింప నెంచుటకు, మార్క్సే ప్రభువు సయితము, మాంటాగూ గారు సయితము దిరిగి జేర్చి, రెండవవత్తముల నీయనెంచెను. సమాధానమునపుడు, ప్రజాశయము ముట్టకన్న మార్గములేదు. భోమిలితః జేసిన మొదలలో నేమాత్రము యు చెడిపోవునటుల,

సామ్యసాధనమునందు దండనమార్గమును జేర్చిన, రసాభాసమై, రంగము చెడిపోవుచు మార్క్సే ప్రభువు ఇందువలననే అపజయము గాంచెను. వారు ప్రతిపాదించిన రాజకీయతత్వసిద్ధాంతములు, కార్యరంగమునందు కొరగాకబోయెను. మాంటాగూ గారి కారణముచేతనే జయము గాంచబాలకబోయిరి. వారికలలు, కల్లలయ్యెను.

ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించినచో, సంస్కరణములు వారి కోర్కెల ననుసరించెడివి. అప్పుడు నిర్బంధములతో ప్రసక్తి లేకబోయెడిది. మార్క్సే ప్రభువులందు పనిజేయు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునకు సంస్కరణములందు జోటులేకబోయెడిది. కేంద్రప్రభుత్వమును స్పృశించగూడదను సిద్ధాంతము ఆచరణలోనికి రాకబోయెడిది. పాలనాభాధ్యతను ప్రజల కే విడిచిపెట్టిన, తప్పుల జేసినను దిద్దుకొనకేవారు. ఒప్పుల జేసిన ద్విగుణీకృతాహముతో కృషి సలిపియుండెడివారు. ప్రజలెటుల మెలిగినను, వారి పాలనము స్వకరిపాలనమే. ఇతరుల భావమునందు సామ్యవమని ఎంచబడునదియే, స్వకరిపాలన మని భావించగూడదు. స్వీయపాలనమే స్వకరిపాలనము. అదియే జాతీయవరిపాలనము. ప్రజల కడియే సత్ప్రతి గలిగించును. అదియే వారికి సుఖము నొసగును. పరిపాలనా విధానము, ప్రపంచ పరిస్థితుల ననుసరించి మారవచ్చును. ప్రజల భావములు ఏకారణముచేయునను మారుచుండవచ్చును. అందుచే స్వకరిపాలన మెక్కుటి కేరూపుదాల్చునో జెప్ప వీలుండదు. ప్రపంచ చారిత్రము జూచిన, రాజలపరిపాలనము ప్రజాస్వామ్యముగ మారెను. ప్రజాస్వామ్యము రాజకరిపాలనముగ మారెను. సామ్రాజ్యములలోగూడ, కలుతెరంగుల మార్పు గలుగుచున్నది అందుచే స్వరాజ్యస్వయాధిపత్యము నెల్లకాలమునకును నిదమిత్యముగ నుండవలయునని నిర్ణయించుట అసంభవము. కాని, మార్కువీధిమున జరిగినను ప్రజలు పాలనావిధానమును స్వయముగ నడుపుచున్నంత వరకు, అది స్వరాజ్య మనియే ఎంచవలయును. ఈ కారణముచేతనే, రిషింగుప్రభువుతో సంప్రతించు నపుడు, గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్య రూపమును నిర్ణయించియుండలేదు. లాలా లజపతి రాయ్ గారు, లాహూరి నగరమునందు ఉపద్యసించుచు, ఏమాదిరి స్వరాజ్యమును స్థాపింపవలయునని వాదించుట ప్రయోజనరహితమనియు, స్వరాజ్యసిద్ధిని ముందుగ బడసినవీడ్చుట, స్వరాజ్యసిద్ధాంతరూపమును ప్రజలు నిర్ణయింపవచ్చు ననియు, ఖండితముగ బలికెను.

స్వయంనిర్ణయసామ్యమే స్వరాజ్యము. అది ప్రతిజాతికిని స్వతస్సిద్ధముగ గలదు. అధికార బలగర్వితజాతు లీ సత్యమును గుర్తించియుండినచో, ప్రపంచ మీసరికి సామ్యాంబుధియం దోలరాకుచుండెడిది. సంధిసమావేశమునం దాసత్యము పరిస్ఫుటమయ్యెను. లోకమాన్యతలకుమహాశయము దీనిని స్పష్టముగ గోచరింపజేసెను. కాని, సామ్య త్వదేశ ప్రతినిధు లాసత్యమును నిండువిశ్వాసముతో తిలకింపకబోయిరి. దాని నాచరణలో పెట్టుటకు వెనుదీసిరి. అందుచేతనే సంధిషరతులు అతుకులతో నిండియుండెను. పరాధీనదేశ సమస్య పరిష్కారము గాంచకబోయెను. ఫలిత మేమయినది? ప్రపంచమునందు, ఆశాంతి పెచ్చుపెరుగ నారంభించినది. మాంటాగూ ప్రభువిధానము, స్వయం నిర్ణయాధికారమును గమనింపకబోవుటచేతనే, అతుకులను కూడ బెట్టవలసినచ్చెను. సంస్కరణము లేపడమువారిని సంతృప్తిపరుకకబోవుట కిదియే కారణము. దేశములో నశాంతి హెచ్చిపోవుటకు,

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల సంకుచితస్వభావము మూలహేతువయ్యెను. దేశములో బెరిగిన య శాంతి దొలగిపోవలయుననిన, ప్రజల హక్కులను గుర్తించి వానిని సఫలపరుచుటయే ఉత్కృష్ట సాధనము. స్వరాజ్యము తన జన్మస్వాతంత్ర్య మనియు, అది తనకు తప్పక లభించు ననియు, లోకమాన్యడు బోధించియుండెను. లోకమాన్యుని యుపదేశము, భారతీయుల హృదయముల నుత్తేజపూరితము గావించెను. నాగరిక దేశముల నన్నిటిని ఏభావము ప్రేరేపించుచున్నచో, హిందూ దేశముగూడ అట్టి స్వాతంత్ర్యభావమే ప్రేరేపించుచున్నది. ఇందు అసహజస్థితి ఎద్దియులేదు. దుర్మార్గ మెద్దియు లేదు. పాలకు లీ భావమును, సహనముతోను సమరసభావముతోను తిలకించి గౌరవించిన, ప్రస్తుతవిషమస్థితి యంతయు సూక్ష్మ నిమిషందర చీకటివలె విడిపోవును. అందుకు మారుగ, గోరంతలు కొండంతలుజేసి, నిజకారణముల గనుగొనక కలవరపడుచో, దుఃఖమే సంప్రాప్తించును.

విల్లెండు ప్రజాస్వామ్యనాయకు లగు డివెల రాగారికిని, ఇంగ్లండు ప్రభావమంత్రీయగు లాయకు జార్జిగారికిని నడుచుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జూచిన, స్వాతంత్ర్యభావస్వరూపము గోచరించును. ఉభయులును దాదాపు గ నేకీభవించిరి. కాని, ఒక్క విషయమునందు మాత్రమే వారిరువురకును తీవ్రాభిప్రాయభేదము గలిగెను. ఇంగ్లండు సామ్రాజ్యమునుండి యిచ్చవచ్చినపుడు విడిపోవుటకు విల్లెండునకు హక్కుండవలయునని, డివెలగారు వట్టుబట్టిరి. అది వలకు పడదని లాయకు జార్జిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఉభయులకు గల విభేదము అత్యల్పమని కొందరకు దోచవచ్చును. అది విశేషమని మరికొందరకు దోచవచ్చును. అందలి సూక్ష్మత, డివెలరాగారి లేఖయందు గలదు. పాలకుల సమృద్ధి ననుసరించి పరిపాలనము జరుగవలయునను సూత్రము నాధారము జేసికొనుచో, సమాధానము గుదిరి, శాశ్వతసామ్యదాయకముగ నుండు నని డివెలరాగారు చెలిసిరి. డివెలరాగారు స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును మూలాధారముగ జేసికొనుచున్నారు. లాయకు జార్జిగారు తమ ప్రత్యుత్తరమునందీ సంగతిని కూర్చి ఎత్తుకొనక ఇతరసందర్భములను వివరించిరి. అయినను, బ్రిటిషు ప్రజలు నిరాశ జెందలేదు. సమాధానము గుచుటకు సందు గలదని బ్రిటిషు పత్రికలు దెలుపుచునేయున్నవి. లాయకుజార్జిగారివాక్యములందుగూడ అట్టి యాశయే గోచరించుచున్నది. విశేషవర్తకులు, రాండు టేబిలు సమావేశమును జరిపి, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొన గోరుచున్నటుల, విదేశ తంతివార్త దెలుపుచున్నవి. మనదేశమునగూడ అట్టి సమావేశము నొకదానిని సమకూర్చవలయునని స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నుక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడునని, ప్రకటించబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమున కేమి జవాబిచ్చెదరో తెలియదు.

ప్రజాశయములవల్ల నిరసభావమును కనుబఱచి, గాంధీమహాత్మునిని మార్గరముగ దూషించుచుండిన ఆంగ్లపత్రికలు, దేశమున విషమస్థితి ఏర్పడినపుడు సామ్యమార్గములను బోధించి శాంతిస్థాపనమునకు బ్రయత్నించుటకు మారుగ, సమయము చిక్కినదే సందుగ కారములు మిరియములు నూలు సాగినవి భారతదేశనాయకులను నిర్బంధింపవలెనని బోధించుచున్నవి. అలీపోదరులపై చర్య దీసికొనుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినటుల, మద్రాసు మయిలుపత్రికకు లండనువీలేఖ

కుడు ఇంతకుమున్ను తండ్రివారై నిచ్చియుండెను. ప్లేట్సుమెనువత్రికు మరియొకతండ్రివారై లండను నుండి చేరినది. ప్రభుత్వకార్యదర్శి యంగ్లీకార ముతో, ప్రధానాంధోళనాపరులపై తక్షణమే చర్యదీసికొన దలచినట్లు, దానియందు గలదు. ఇందులకు ఆంగ్లోహైందవవత్రిక లపుడే సంతకము జూపుచున్నవి. మలబారు కలవరము, ఈవత్రిక లకు మరింతగ జేయూత మెసగుచున్నది. హిందూ దేశవార్తల బ్రకటించుటకుగాని, హైందవశాసన ములగూర్చి అభిప్రాయ మొసగుటకుగాని లక్ష్య పెట్టని ఆంగ్ల దేశవత్రికలు, మలబారు పరిస్థితుల గూర్చి వెంటనే అభిప్రాయమిచ్చుచున్నవి. పాల్ మాల్ గెజెట్టు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు, డెయిలీ లిబి గ్రాఫ్ వత్రికలు మామూలు ధోరణిలో భయపెట్టు చున్నవి. మలబారులోకలిగిన యొడుగుడు కులు, స్థానిక సందర్భముల మూలమున గలుగుటచే, పాలకులు తగిన నిగ్రహముతో బ్రవర్తించుట మేలని, వెస్టునిస్టరు గెజెట్టువత్రిక సలహా నిచ్చుచున్నది. మాంధెస్టరు గార్డియను వత్రిక, ఈవిషయమై వ్రాయుచు, మలబారు వ్యవహారమును మరియొక పంజాబువ్యవహారముగ మార్చవలదని హెచ్చరించుచున్నది.

అల్లరు లణగిపోయి, త్వరలో శాంతి స్థాపిత ము గావలయుననియే, ప్రజాసామాన్యము మనః స్ఫూర్తిగ గోరుచున్నది. దేశనాయకులును అట్టి స్థితి నే గోరుచున్నారు. ఆకారణముచేతనే, శాంతిని స్థాపించుపట్ల అధికారులకు తోడ్పడుటకు కాంగ్రెసువత్రిక ప్రముఖులు ముందుకు వచ్చియుండిరి. దార్శన్యము ప్రబలినకొలదియు, సహాయ నిరాకరణోద్యమము భగ్నుమగునని నాయకులు భాగుగ గ్రహించియే యుండిరి. గాంధీ మహాత్ముడు అహింసనే ప్రధానసాధనముగ ప్రతిపాదించి యుండెను. దాని యుత్పత్తితన వినుగు విరామము లేక అతడు కొనియాడుచునే యున్నాడు. అట్టిస్థితిలో నాయకులను నిర్బంధమున నుంచిన కొలదియు, శాంతిస్థాపనము మరింత కష్టమగును గాని సులభసాధ్యము గాజాలదు. ప్రజలలో స్వరాజ్యోత్సాహ మిదివరకే వ్యాపించియున్నది. అది యక్రమమార్గముల బట్టకుండుటకే, నాయకులు సర్వవిధములను బ్రయత్నించుచున్నాడు. అహింసా ప్రతాపసామమహిమను ఎక్కువ కపుడు చాటుచునే యున్నారు. అందుచే ముందు వెనుకల నాలోచింపజూడ దేశనాయకులను నిర్బంధించుచో, ప్రజలను నిగ్రహమున నుంచగల శక్తులు బలహీనత గాంచును. అధికారవర్గమువారిట్టి పొరబాటుల నెన్నిటిలో వెనుక గావించియుండిరి. అట్టిమార్గమునే మరల ద్రోక్కుట పాడిగాదని దెలిసికొనుట ఆవశ్యకము. నాయకులు ప్రజల మనోభావమును వెలిబుచ్చెదరేగాని, అభూతకల్ప సల గావించి ప్రజలను భ్రమపెట్టజాలరు. నాయకులను కార్యరంగములనుండి తొలగించినయెడల ప్రజోత్సాహము మరింతగ సతీతయించునుగాని, తగ్గిపోవదు. రాళ్లురుద్వింపుడు, తుపాకుల బ్రెల్లు వలయునను సిద్ధాంతము, కరిపాలనా వ్యవహారములలో తరుచుగ ఆచరణలోనికి వచ్చుచున్నది. ప్రధానపట్టణ మగు చెన్నపురియందుగూడ నిట్టి సిద్ధాంతము అవలంబింపబడుచున్నది. దీనినికనుకూరము బోనిచ్చిన ఎట్టి యనర్థము వాటిల్లునో జెప్పజాలము. ప్రస్తుత విషయస్థితి దొలగిపోవలయుననిన, ప్రజల స్వయం నిర్ణయాధికారమును గౌరవించి, స్వపరిపాలనమును వెంటనే స్థాపించుటయే మూలమార్గమని సువ్యక్తమగుచున్నది. పాలకులీ మార్గము నెంత త్వరలో నవలంబించిన సామ్రాజ్యమున కంతటి

శ్రేయస్కరము. పాలకు లేరితిన ప్రవర్తించినను, ప్రజలు ఇంద్రియనిగ్రహమును కోల్పోవక, అత్యవిశ్వాస మును విడనాడక, స్వశక్తియందు పూర్ణ విశ్వాసముంచి, ధర్మమార్గము ననుసరించి, నిరంతరదీక్షతోత్పరులై పాటుపడుచో స్వపరిపాలనము త్వరలో సిద్ధింపకమానదు. ఇట్టి విషయ సమయమునందు నాయకులు మనఃస్థయిర్యము నే మాత్రము గోల్పోవక దేశమును సత్పథమునందు నడిపి, విజయద్వారము వద్దకు గొనిపోవుచో, శాశ్వత కీర్తిని గాంచగలరు.

మైసూరు ప్రభుత్వపు ఋణపత్రములు.

1921వ సంవత్సరపు ఋణమునుపేర మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పత్రములను విక్రయించుచున్నారు. ఇందులకు వారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని బడసియున్నారు గాన బ్రిటిషు యిండియాలో నున్నవారుగూడ నాపత్రములను కొనవచ్చునని వారు ప్రకటించిరి. 10-20-30 - సంవత్సరముల వాయిదాగల పత్రములను వారమ్ముచున్నారు. ఆపత్రములకు 1931-1941-1951 సంవత్సరములలో సొమ్ము యియ్యబడును. 10 సంవత్సరముల వాయిదాపత్రములను పాలుకు నూటికి 7, తక్కిన రెండువాయిదాలకును 6-8-0 వడ్డీ ఏర్పరుపబడినది. 10 సంవత్సరముల పత్రములకు సొమ్ము యిచ్చుట పుచ్చుకొనుట సరికేసరి. తక్కినవానికి 97-8-0 రూపాయలకు 100 రూపాయలపత్రము నమ్మెదరు. ఈసొమ్ముకు మైసూరు లోను బ్రిటిషుయిండియాలోనుగూడ ఆదాయపు పన్ను నియంత్రకరలేదు. ఈపత్రములను కొను వారు నగదుకు బదులుగా యిండియా ప్రభుత్వపు 5½-6 వడ్డీపత్రములనుగాని మైసూరు ప్రభుత్వపు 4-5½-6½ వడ్డీపత్రములనుగాని యియ్యవచ్చును. వాయిదానాటికి సరిగా సొమ్ము చెల్లించుటకు సొమ్ము నిలువచేయబడును. ఈ పత్రములు ఈ నెలాఖరువరకు మాత్రమే విక్రయింపబడు నని 26 వ తేదీగల సంచికయందలి ప్రకటనమువలన తెలియగలదు. మైసూరు ప్రభుత్వపు టార్జికస్థితి సంతృప్తికరముగ నున్నదని మైసూరువ్యవహారములు విశదముచేయుచున్నవి. మైసూరు ప్రభుత్వపు పత్రములను గొనినవారి సొమ్ము సురక్షితముగ నుండి ముంచినట్టి గిట్టింపు గాగలదు.

సర్ థామస్ హాలెండుగారు

మున్సిఫల్ మోసపు కేసులో, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు సర్ థామసు హాలెండుగా రెటుల ప్రవర్తించినదియు నిన్నటి దినమున తెలిపియుంటిమి. గవర్నరు జనరలుగారు హాలెండుగారి వర్తనమును తీవ్రముగ విమర్శించి యుండిరి. కొలదిదినములక్రిందట, హాలెండుగారు తన యుద్యోగపదవికి రాజీనామాను పంపిరిని, అస్సాసియేటెడు వ్రెమ్మవారు తెలుపుచున్నారు. స్వగౌరవమును కాపాడుకొనుటకు, హాలెండుగారింతకన్నను అవలంబింపదగిన మార్గము లేదు.

ది. బి. పి. కేశవశిల్పగారు

బ్రిటిషు గ్వయానాయందు, భారతీయుల స్థితి వీరితిన నున్నదో విచారించుటకు ఒకరాయబార మేర్పరుపబడెను. దానియందు కేశవశిల్పగారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరిని తెలియుచున్నది. ప్రజల కష్టనిష్ఠురములగూర్చి సానుభూతి గనుబుజచేసి కేశవశిల్పగారు, విదేశములలో భారతీయులు పడడి కష్టములను సులభముగ గ్రహింపగలుగుదురు. కాని, ఇట్టి రాయబారము లవలన, భారతీయులస్థితి చక్కబడునా యని మాత్రము, సందేహము గలుగకమానద.

ప్రత్యేకసంధి

జర్మనీ అమెరికాలమధ్య ప్రత్యేకసంధిగూడిరెను. ఆస్ట్రీయాతోగూడ, అమెరికా ప్రత్యేకసంధి జేసికొనెనని రూటరు తెలిపియుండెను. జర్మనీతో సంధిజేసికొనినందులకు, అమెరికావారిని ప్రేంచి వత్రికలు దూరుచున్నట్లు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. వర్సెలీసుసంధి యొకమూల నున్నది. నానాజాతులసంఘము మరియొకమూల నున్నది. అమెరికాదేశము రెంటిలోను పాల్గొనక, ప్రత్యేకముగ సంధిజేసికొనుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, పాశ్చాత్యప్రపంచవ్యవహారములు మున్నూదు వీరితిన, మరిణమించునో జెప్ప వీలులేకున్నది.

లిట్టును కమిటీ

ఆంగ్ల దేశమునందు హైందవవిద్యార్థులస్థితిని విచారించుట కేర్పడిన లిట్టును కమిటీవారు. త్వరలో విచారణను పూర్తి జేసి, హిందూ దేశమునకు 29 వ అక్టోబరు తేదీన బయలుదేరెదరు. ఈదేశమునం దేమిచేసెదరో ఇంకను తెలియలేదు.

వాతావరణ స్థితి

1921 సం. ఆగష్టు 26 80వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా యభ్యంతరము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	నిమిష ఉష్ణోగ్రత	తక్కిన ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వీలైన వర్షపాతము
	గరిష్ఠ 24 గంటలలో	గరిష్ఠ 24 గంటలలో	గరిష్ఠ 24 గంటలలో	గరిష్ఠ 24 గంటలలో	గరిష్ఠ 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	87.2	79.8	0.98	14.58	28.88
జిల్లాభివృద్ధి	92.8	82.8	...	10.08	17.68
కాకినాడ	92.0	76.8	0.22	28.48	17.76
బుందరు	95.8	78.2	0.80	24.28	19.18
గుంటూరు	96.4	74.8	0.24	15.98	17.84
నెల్లూరు	98.8	75.7	...	9.08	8.49
మద్రాసు	94.5	78.6	...	18.27	12.01
హైదరాబాదు	90.1	75.5	...	18.87	19.87
ఆనంతపురము	95.5	76.1	...	8.90	10.05
బళ్లారి	95.5	75.7	...	5.11	8.79
కర్నూలు	96.2	76.8	0.80	11.88	14.67
కడప	92.8	77.5	...	21.44	14.54
తెలంగాణ	82.4	67.0	...	17.71	17.75
కొయంబత్తూరు	92.2	72.8	0.26	8.18	8.12
పెల్లూరు	94.0	74.0	0.32	25.78	17.07
శేలము	92.0	71.4	2.07	81.60	0.55

రాజధానియందలిను వాయుభారము కొంచెము హెచ్చెను. మలబారులో మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. ఉష్ణము కొంచెముగా తగ్గెను. మధ్యమోష్ణము మామూలుకంటె కొంచెము హెచ్చెను. దక్కనులోను దత్తమండలములలో కొన్ని ప్రదేశములలో మాత్రము మామూలుకంటె ఒక మోస్తరుగా ఎక్కువ. దక్కనులోను దత్తమండలములలోను సర్కారులలో కొన్ని ప్రదేశములలోను పగటి ఉష్ణము మామూలుకంటె కొంచెము క్కువ. కర్ణాటకములోను మలబారులోను కొరమాండల్ తీరములోను మాత్రము మామూలుకంటె కొంచెము తక్కువగా నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుకంటె కొంచెము క్కువ. రాత్రిఉష్ణము సర్కారులలోను కర్ణాటకములో తక్కువ అన్ని ప్రదేశములలోను మామూలుకంటె కొంచెము క్కువ. సర్కారులలోను కర్ణాటకములోను వర్షములు సాలపువం 93.5

గాంధీ యభిప్రాయములు.

ఆంధ్రదేశమున అసహాయోద్యమము

పాట్ల పట్టణమున గంగానదీతీరమున నున్న మహా సుబ్బాబాపి సదకతాశ్రమమునండి నేనీవ్యాసమును వ్రాయుచున్నాను. బీహారు రాష్ట్రమునందు అసహాయోద్యమము ఎక్కువగా నున్నదనియు తరువాత ఆంధ్రదేశమునందు బాగుగా నున్నదనియు ఆనుకొనే చాడను. కాని ఈరెంటిలో ఏరాష్ట్రము ముందంజవేయునో చెప్పటకష్టము. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో నిగ్రహమెక్కువజేయుటకు తోడ్పడుచున్నారు. ఈవిషయమై కొండ వెంకటప్పయ్యగారు వారిబాలులతో నిట్లు వ్రాసిరి.

“నే నిదివరకు మీకు వ్రాసిన జాబునందు నేను నా స్నేహితులగు ముగ్గురువర్తకులను అరెస్టు చేయబడినవారితో ఈగట్టణముందలి పీఠస్థు డిసెంబరు 31-వ తారీఖునకు తమ వృత్తుల నాపుచేసిరిని వ్రాసియుంటిని. మమ్ములనువదలిన తరువాతి బాపట్టణాని స్థిరమైనాడ తమ వృత్తులను మూసివేసిరి. బాపట్టణ ఈజిప్టులో రెండవపట్టణము. ప్రకాశముగారు నేనును బయలుదేరి ఇతర పట్టణములకు జని యచ్చటిపీఠస్థులను తమవృత్తులనుగూడ మానవలెనని కోరెదము. గుంటూరుపట్టణ ణముందు ఒక జిల్లా కోర్టును రెండు సబ్ కోర్టులను రెండు జిల్లామున సబ్ కోర్టులును ఇంకా చాలా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులును గలవు బాపట్టణముందు ఒక సబ్ కోర్టును రెండు జిల్లామున సబ్ కోర్టులును గలవు. ప్రస్తుతము ఈకోర్టులలో ఏకొద్దిచుండియోతప్ప ఎవ్వరునులేరు. ఈ జిల్లాలోని ఇతరకోర్టులనుగూడ ఈవిధముగానే బహిష్కరింప వ్రాయుచున్నాము. ఈ ప్రజేతములో పంచాయితీలను స్థాపించితిమి. ఈనెల 3-వ తారీఖునండి ఈపంచాయితీకోర్టులలో వ్యవహారములు ప్రారంభమగును. ప్రభుత్వమువారి న్యాయస్థానములనుండి కేసులను అప్పీల్స్ను తీసివేసికొని యీపంచాయితీలకే తమకేసులను తెచ్చుకొనునట్లు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఈ జిల్లాముందు పంచాయితీలను స్థాపించి ప్రభుత్వ న్యాయస్థానముల ప్రతినిధివైన కరువార ఇతర జిల్లాలలో గూడ నిట్లు చేయగలుగుదుము. ఈ జిల్లాముందు పని పూర్తిజేసిన కరువార ఇతరజిల్లా లింకును వెనుకబడియుండిన యెడల అప్పుడు ఆ జిల్లాలకు వెళ్లవలసివి.

“ఈ జిల్లాముందలి, ముఖ్యముగా ఈ పట్టణముందలి కర్షకులలో ఎక్కువ ఉద్యోగన గలిగినది. లోకమాన్యుని సాంఘిక దినమున ప్రతివర్తకుడును స్వదేశకర్తృములను ధరించి ఉత్సవమున పాల్గొనెను. తమ దగ్గర నిజమయ్యున కర్తృములను ఖర్చుపెట్టుట కేదని మార్గము జూపిన యెడల స్వదేశ కర్తృముల వర్తకమును పొగించుటకు బట్టలకర్షకులందరును ఒప్పుకొనిరి. ఈజిల్లాముందటను గలసి 29 లక్షలరూపాయల విదేశ కర్తృములుగాని నూలుగాని గలదు. ఈమొత్తమున సగము దేశీయమిట్లులలోనిది. ఈగుంటూరు పురమునందు 8 లక్షలరూపాయల విదేశకర్తృములు గాని నూలుగానిగలదు ఈసంపదనంతకు ఏదేని ఇతరదేశమున కెగు మరీజేసిన స్వదేశ వ్యాపారమును చేయుటకును వారందరు సిద్ధులైయున్నారు బాంబాయివర్తకులు తమ విదేశసరకులను ఏమిచేయదలచికో నాకు తెలియజేయునట్లు బాంబాయిలోని ఏ స్నేహితుని వైసను వ్రాయుకోరదను. మా పురవర్తకులకు నష్టము గలుగకుండా విదేశకరకులను ఇతరదేశముల కెగురుతిజేయు ఉపాయ మేదైన నున్న యెడల తెలియజేయ గోరుచున్నాను.”

పీఠస్థు ఉత్సాహము చివరవరకు ఉండు నని తలచెదను. తమ అసమ్యుతిని తెలుపుటైనను కోర్టులను బహిష్కరించుట వారికిని దేశమునకునుగూడ లాభకరము. ముఖ్యవర్తకులద్వారా జారిలోవారే ఏవిధముగా నైనను సరకులను ఇతరదేశములకు కొరత వలెనని నేను సలహా నొసంగెదను.

వర్తకులు దేశములోని ఇతర వర్తకుల కర్తృములను విదేశములకెగుమరీజేయగోరములు లేకపోయినయెడల వర్తకులు

కర్తృములేగావలయుననువారలకే

పైపెట్టి అవి ఆమోదించు.

ముఖముల త్యజించు

ఇంకా ఒకమా

కొననియె

హిందూ మహమ్మదీయసమ్మేళనము

యూనోభిలాషకు సంఘాభ్యుత్థులగు సమర్థుడు మహమ్మదుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

“మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసులో కలియుట లేదని మీ రప్పుడప్పుడు వ్రాయుచుంటిరి. అవి చదువుకప్పుడు నాకు కష్టముగా నుండును. కొన్ని ప్రదేశములలో హిందూ మహమ్మదీయ ప్రచారకులలో కొందరు ఒకరికంటె నొకరు ఎక్కువ చేరును ఆభిక్షమును సంపాదించుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదియే వికమత్యమును జేడగొట్టుచున్నది. ఇందువలన హిందూ ప్రచారకులు భిలాపతుద్దయముం దెక్కువ జోక్యము కలుగజేసికొనుటలేదు. అందుచేతనే రెండుద్యమములును దూరమగుచున్నవి. కాంగ్రెసు సంఘములు భిలాపతే సంఘములను వేరుగా భావించుచున్నవి. కొన్ని చిన్న ప్రదేశములలోనున్న ఈదుర్భలము చాలాచివారకరమైనసంగతి. నేనెంతప్రయత్నించినను దీనినిమాన్యబాలకపోతిని. హిందువులు ఈవిషయమున వికమత్యమును జూపినయెడల ఈజిల్లాలోని గోహత్య మనామత్రావకష్టము జేయవచ్చును. వారు దూరముగా నుండుట వలననే ప్రస్తుతకర్తృములకు అవాంఛితము గలుగుచున్నది.” యూనో జిల్లాలోని హిందువులు భిలాపతుద్దయముందు పాల్గొనకపోవుట చాల విచారకరము. భిలాపతునం దెంత ఎక్కువ పాల్గొనినయెడల స్వరాజ్య మంతతగ్గలో వచ్చును. ప్రస్తుతము భిలాపతుద్దయముద్వారా తప్ప మహమ్మదీయులను స్వరాజ్యోద్దయములో పాల్గొనజేయుట కష్టము. ఇది విచారకరమైన సంగతియే అయినను ఇది నిజము. చాలకాలమునుండి ఈరెండుసంఘములకును వికమత్యములేదు. మహమ్మదీయులు క్రమక్రమముగా భారతదేశము తమదీకాదనుకొనునంత స్థితిలోనికి వచ్చిరి. భిలాపతు అవసరమగుచున్నది. హిందువు లీసంగతిని గ్రహించవలెను. ఈ సమయమున మహమ్మదీయులకు సహాయమొసర్చి వారి సహాయము పొందవలెను. ఇట్లు చేసి హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమును చిరస్థాయి చేయవలెను. అన్నిప్రదేశములలోను ఈవిధముగానేలేదు. హిందువులు భిలాపతుద్దయమునకు కత్తికొలిది సాహాయ్య మొసర్చుచున్నారు. ఈ రెండుసంఘములలోను నిజమైన ఉద్యోగములేనియెడల అభివృద్ధి యుండనేరదు

తమిళసోదరియలులు

ఒకటికేసి హిందూదేశ న్యాయవాది ఈ క్రింది సమాచార ముత్తమన్నాడు.

“ఖద్దరు తమిళరాష్ట్రముందలిరరాష్ట్రములలోవలె ఉపయోగించుటలేదు దీనిని తమిళవారీయలు ధరించకపోవుటయేకారణము. ఇందుములముననే రాట్టుముకూడ ఎక్కువగాన్నించుట లేదు. తెల్లనిబట్టలు ఈదేశపు స్త్రీలు ధరించరు రంగువేసిన బట్టలను మాత్రమే ధరింతురు. ఇదివరకు ప్రతిబట్టలనే ధరించెదవారు. ఇప్పుడు చాలబీదవారు తప్ప ప్రతిబట్టలను ధరించరు. అందరూ పట్టుబట్టలనే ధరింతురు. ప్రభుమున ఈ పట్టువస్త్రములు కొరనాదులలో నేయబడివి తరువాత కంటివరంబోకుడా నేయుచువచ్చిరి. వీనికి జేతయరంగులతో రంగువేసెదవారు. వీటి ఖరీదు 10 మొదలు 30 రూప్యములవరకు నుండును. వీనిని అప్పుడప్పుడు మాత్రమే ఉపయోగించెదవారు. తరువాత జర్మనీ, ఇంగ్లండు దేశపు రంగులు వేయబడిన తెంగు రూరు చీరలు వచ్చెను. వీటి ఖరీదు 50 రూప్యములకు తక్కువ లేదు. తట్టువస్త్రము కట్టబయునగాన వ్రాస్తూలులు వీటిని ఎక్కువగా కొనవలసివచ్చెను. వివాహసందర్భమున కట్టుము లిచ్చుటకు చీరఖరీదు అధమము 100 రూపాయలకుపైగా వెట్టవలెను ఇందుములముగానే చాలా సత్కుటుంబములు వివాహములకున నాకేము లాయెను. ప్రభుమున వ్రాస్తూలులతోనే గల ఈ దురాచారము తరువాత ఇతరులకు ప్రాకెను.

ధర విషయమేగాక ఇంకొక విషయముగూడ మనము విచారించవలెను. తట్టుకర్తగా తడియను చాలబరువు. అది ధరించి పనిజేయుట చాల కష్టము.

ఈప్రాంతమున సంకర్షణమున కే రెండుమామూలములతో తప్ప ఎప్పుడును వేడి ఎక్కువ. ఎక్కువధరలు పెట్టికొనిన వస్త్రములకు రంగు పోవునను భయమున తడిపి ఉతుకని దురభ్యాసముగూడ గలదు. చెరుకు తలన సహ్యముగాని దుర్గంధము వచ్చుచుండును.

నాకేవరమైన ఈ చెడుఅలవాటునుండి గృహస్థులను తప్పించి పూర్వధృతికి తెచ్చిన యెడల చాలమంది గృహస్థులు మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నుండురు.”

ఈ జాబు వ్రాసినవారు వ్రాసిన దురలవాటులను హిందూకుటుంబ మద్రాసు ప్రచారకులు ప్రయత్నించెద రని తలచెదను. నేను మద్రాసు వచ్చుటకు భయమగుచున్నది. తమిళ కాంతలు పట్టువస్త్రముల వెక్కువ ప్రేమించెద రని నేనును నమ్మెదను. మద్రాసునంటి ఉన్నప్రదేశమున పట్టువంటి ఆనా రోగ్యమైన ఉడుపు మరీదియులేదు హిందూదేశమునంటి బీదదేశమును వీరకుగాను 10! రూప్యముల వెచ్చించుట చాలదు రాగర్లము. చేతితో నేయబడినవని చెప్పుకొనుటలో నేమియు గొప్పతనము లేదు. ఎందుకనగా అదియంతయు విదేశపునూలు ఖద్దరువస్త్రములలో ఈ దాంబిక కర్తృములలో కంటె చాలా ఎక్కువ చలవదనముగలదు. అయినను తమిళ యాధ్యాత్మిక కత్తిశుండు నాకు నమ్మకము గలదు. వారు విదేశకర్తృముల హిందూరము యొక్క అవశ్యకతను గ్రహించి రాట్టుములను వెట్టెనరని నేను నమ్మెదను. మద్రాసు ఆంధ్రరాష్ట్రముల మంటి ప్రదేశములలో రాట్టుములంటి పరిశ్రమచరియొకటి యుండనేరదు. గ్రవిదదేశమునుండి ఎక్కువచుండి ప్రజలు నేవకులుగా ఇతరదేశములకు వలసపోవుచుండిరి. ఈ రాట్టుమును ప్రవేశపెట్టుట కలస వలసపోవు విషయము చాలదాగుగ వరిమృదింపబడగలదు. భూమిమీద నాధారపడియుండినంతమాత్రమున బీదలకు జీవనము గడవవలదు.

వృత్తిమానని న్యాయవాదులు

కాంగ్రెసుసంఘములలో వృత్తిమానని న్యాయవాదులుండుటను గురించి చాలా జాబులు వచ్చుచుండెను. నేను వంగదేశమునకు వచ్చినప్పటి నుండియు ఈ సమస్య ఎక్కువగుచున్నది. దుర్భిణియొక్క ప్రాతివిద్యార్థి ఇట్టి న్యాయవాదులు ఉద్దయమునందున్నయెడల ఆది విజయము చెందునామని అడిగెను. స్వార్థత్యాగమనవరమైన ఉద్దయమునందు స్వార్థత్యాగమునందు నమ్మికలేనివారుండిన నది జయప్రదముగా నేరదు. ఎన్నికదార్లను అంతకంటె మంచివారలను ఎన్నుకొనవలసినదని హెచ్చరించియుంటిని. దైర్యవంతుడైన ఏసాలెబాదుగాని మరిఇతరుడుగాని ఇట్టి న్యాయవాదులకంటె ప్రజలకు మంచి నాయకుడు గాగలడు. జయము దైర్యము మీదను, స్వార్థత్యాగముమీదను, సత్యముమీదను, ప్రేమమీదను, నమ్మకముమీదను ఆధారపడియుండునుగాని న్యాయతర్కముమీదను, లెక్కలువేయుటమీదను, యుక్తులమీదను, జ్యేష్ఠముమీదను, అతనయ్యకముమీదను ఆధారపడనేరదు.

అహంరసమస్య

ఈ సమస్యవలననే వంగదేశీయులలో చాలమంది బానిసతనమును వదలిపెట్టి జాతీయ ప్రచారమునకు ప్రారంభించలేరని ఈ విద్యార్థియే చెప్పెను. విద్యుల సభ్యునించుచున్నవారలలో చాల మంది అహంరసమును సంపాదించుకొనుట కలవాలు తప్పిపోతిమి. ప్రతిదినమును నేతగాండ్రకును ఏటలు తీయువారికిని నూలు వదుకువారికిని జీతము లెక్కువగుచున్నది. అందుచే నికముందీ సమస్య యుండనేరదు. రోజుకు 3 గంటలు నేసినయెడల ప్రభుమునవైనను రోజుకు రూపాయి అకలిగా సంపాదించుకొనును. బాగుగా నేయువారు రోజుకు రెండురూపాయలు సంపాదించుకొనగలరు. గుమాస్తాలుగా నుండియే అహంరసము సంపాదించుకొనవలెనని తలపరారు.

దౌర్జన్యరాహిత్యము.

అన్నిటికంటె అతడు అఖరున అడిగిన ప్రశ్న ముఖ్యమైనది. “దౌర్జన్యరాహిత్యమైన యీ పోరాటమునకు అర్హులమి. ప్రేమ మూలముగనున్నది. కార్యముకొరకు దీనిని కొందరు పెట్టుకొనిరి. అందువలన నిది నిగ్రహించునా? దౌర్జన్యరాహిత్యమునకు చాలదైర్యమును, దేశానురక్తియు నవసరములు. ఇది దుర్బలుల ఆయుధము గనుక ముందు నికో ధము వచ్చునప్పుడు ప్రజలలో భయమును పుట్టించవచ్చును.” కేవలము మరముగ పెట్టుకొనుండ కార్యముకొరకు పెట్టుకొనను, దౌర్జన్యరాహిత్యము నిగ్రహించి తీరును. దైర్యమును, దేశానురక్తియు నుద్దమాభిమానమును ఉండిన చాలును. అక్రమము చేయువానిని జ్యేషించుటయందు దేశానురక్తియుండవలసిన యవసర ముండదు. దౌర్జన్యరాహిత్యమునందు నమ్మకము లేక చాలమంది యున్నట్లు నటించురు. ఇది మనకున్న శిక్కు. ప్రస్తుతము దౌర్జన్యరాహిత్య మవసరమని అలసాదరులు విశ్వసించుచున్నారు. వారికి దానియం దెక్కువ నమ్మకమున్నది. దౌర్జన్యమువలన నుద్దయము చేసిపోవు నని వారు నమ్ముచున్నారు. సత్య మవసరమని నమ్మి పనిచేసినవారే కార్య సిద్ధి యగును. కాని సత్యనిముఖులు కార్యసిద్ధిని పొందజాలదు.

చీరాల వేరాల వ్యవహారములు

చీరాల వేరాల వ్యవహారములు గట్టికొనుటకు చాలాపాట్లుపడుచున్నారు. అవి అన్నియు వ్యర్థమగుటచే చీరాల నాయకులకు ప్రజలకు భేదములు కలిగించే ప్రయత్నము మొదలిడిరి. గాని మాచీరాల వేరాల ప్రజలు ఇట్టిమామూలుటలను విశ్వసించే టంకటి తెలివితక్కువవారు కాదు. ఇప్పుడు మామీద ఒక అభిమానము చేసినారు. 20-8-21 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటింపబడిన మాన్యసముచిత ప్రకాశనములు చదివిన యందురు. మానవేయబడిన నేరారోపణలు, మాకు విధింపబడిన జరిమానా చెల్లింపవలయును, ఆరవారములు కిక్కిరెత్తియున్న సంభ్రమములో (1) సదరు జరిమానాకు జప్తుపంపవలసినదని మేము గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారికి అర్జి పెట్టినామనిన్ని మా సంతక అర్జిని బహిరంగసభలో చూపగలమనిన్ని (2) జడ్జిమెంటు పై అప్పు చేసిన ప్రకారము మమ్ముకై లునకు పంపకపోవుటకు కారణము మేము రూపాయలుగా వెయిడ్ చెర్ ముక్ గారిని ఆశ్రయించుట అయియున్నది. ఈ సంగతి మాతో చెప్పిన పెద్దమనుష్యులు 23 తేదీ సాయంత్రం పెట్టబోయ్యే బహిరంగసభలో మా సంతకములుగల అర్జిని చూపవలెనున్నా రని చెప్పి మాకు వారికి ఒకపంపెను యేర్పాటుచేసి అందునకు మమ్ము ఒప్పించి మావల్ల రెండు కాగితములు వ్రాయించు కొని చెల్లి నారే గాని మాతో చెప్పిన పద్ధతి ప్రకారం సభ వయరాలు పెట్టకపోవుటకు కారణమేమో తెలియదు. ఇప్పుడు మామీద పెట్టిన నిందల మా పురవాసు లెవ్వరును నమ్మక మా యందే పరిపూర్ణవిశ్వాసముంచియున్నను అందునకు జవాబుగా యింకొకపర్యాయమాద్యభిప్రాయము వెల్లడించుచున్నాము. (1) మేము జప్తుపంపమని జిల్లా కలెక్టరుగారిని మరి ఏదోదొడ్డిగాని ఎప్పుడును అర్జి పంపియుండలేదనియు శక్తిగలవారు యెవ్వరైనను మాసంతకములుగల అర్జిని చూపగలిగినచో యేర్పాటు అయిన పంపెమనకుగాను దేశము నిర్ణయించే ఎంతటి కఠిన శిక్ష కైనను పాత్రుల మగుటకు సిద్ధముగానున్నా మనియు యిందు మూలమున మేము ఛాలెంజ్ చేయుచున్నాము. మాకు కిక్కిరెత్తుచుండ చోయమని మేము వెయిడ్ చెర్ ముక్ ఆశ్రయించుచుంటిమా? మేము అంతటినిచులమా? మేము జైలును ఆనుభవించుటకు ఎంత సంతోషముతో వెళ్ళినది ఎంతటి ధైర్యశాసనములు మేము ప్రదర్శించినది దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ప్రభుత్వముయొక్కరారే గుంటూరు పురవాస్తవ్యులయ్యగారేయింతయేల వెయిడ్ చెర్ ముక్ గారైనను మేము ఏకాంతముగావారియింటికి వెళ్ళినామని గాని మమ్ము ప్రాసిక్యూటర్ యెందుకు చేసినారని గాని మాకు జైలు రాకుండా తప్పించవలసినది గాని మేము ప్రస్తావించినట్లు చెప్పనాహునింతు రని మేము నమ్మజాలము. యిట్టి కబుర్లతో కాలక్షేపణ యెందుకో మాకు అర్థమగుటలేదు. యింతటితో యీపుణ్యజనులు తోకలు మునుచుకొనక యింకను ఉద్యమనాశనప్రయత్నమునే చేయుచున్న యెడల ముందుమేము హెచ్చరించుకొన్నామని ఆ పాపనరతుల నామరత్నములు వారు మొదటఉద్యమమును యెట్లు ప్రేరేపించినది వారు యీ ఉద్యమమునకు యే విధముగ సహాయముచేసి నెంచినది యిటీవల ఏలఉద్యమమునకు విముఖులై చెరువుటకు కృషి చేయుచున్నది ఎప్పుడు ఏవిధముగా ఉపన్యాసము లిచ్చినది సహేతుకముగను దృష్టాంతములతోడను వెల్లడించగలము. ఎవరెట్టి ద్రోహముచేసి ను ఉద్యమముచేదనని నిరూపనాపడ నక్కరలేదు. ప్రజలలో నశక్తి యేర్పడినది. నాయకులు వదలినను ప్రజలు ఉద్యమమును విడువరనుట యిదివరకే అందరికీ తెలిసియున్నది.

రావుల-సీతారామయ్య.

ప్రత్యేక హిందూమహాసభ బృదావనము, ఆగస్టు 29:-

గోసంగ్రహమును గురించి హిందువులు అనాదిగ మొరవెట్టుకొనుచున్న ప్రభుత్వమువారిలాటి శ్రద్ధ వహించవలయును. హిందూ ప్రభుత్వముపట్ల సహాయనిరాకరణను నవలంబించవలయునను పండిత నెభిరాముగారి తీర్మానము మీద శనివారము రాత్రి గంటలవరకు చర్చజరిగెను. కడపటాఅధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానమును అంగీకరించిరి. సభా కార్యక్రమమును నిలుప వలసినదను లక్ష్యధానుగారి తీర్మానమును, హిందూ ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయునను పండిత మానివల్లదగారి తీర్మానమును ఓడిపోయినవి. అంతట సహాయనిరాకరణమును గురించిన తీర్మానమును ఉపసహరించుకొనవలసినదని పండిత మాలవ్యాధి సదయాలగారు పేమకొనగా, సభ్యులట్లు చేసిరి. అనేక వందల కుటుంబముల కసంతృప్తి కలిగినది.

చెన్నపురి రాజధాని తపాల పని వారి సంఘము

(తపాలా ఆర్. ఎమ్. ఎస్. క్రింది ఉద్యోగములు కూడ చేరియున్నారు)

రెండవ బుల్లెట్

పనివారు కమిషన్లులకు తొలగించవలయునని యజమానులకు మహాజర్జు పంపుకొనిరి. జీతములు అధికము చేయవలెనని అధికారులు వాదన మొనరిరి.

ద్రౌక్ష్యుల జనరలువారు 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 18-వ తేదీ ప్రమరించిన క్రింద సెంటరు స్పెషలు సర్క్యులరు ప్రకారం 150 రూపాయలకు తక్కువ జీతము పొందుచు మాస్తాలకు 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీ నుండి నూటికి 50 వరకున జీతములు అధికము చేయవలెను. వాస్తవములు ఇతరులదానివారు యీ సర్క్యులరుల ఎట్టిలాభముపొందలేదు.

ద్రౌక్ష్యుల జనరలువారు 1920 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 23-వ తేదీ ప్రమరించిన-వనెంబరు సర్క్యులరు ప్రకారం ఒకవిచారణసంఘము ఏర్పరుపబడెను. గుమాస్తాలు, బోర్డు మెంబరులు కూలివారి వ్యయము విచారించి జీతములు పరిశీలించుకాలము, పనివారిని ఖర్చు పెచ్చించుట, కష్టములను తొలగించుట మున్నగు విషయములపై సలహా నిమిత్తముల యీ సంఘము ఏర్పరుపబడెను. ఈ సంఘము వారు నాలుగుమాసములు విచారణజరిపి గ్రేజులపట్టి, తొలగించి, టైముస్కేలు అయింపించుచిరి. జీతముగురించి మాత్రమే తమ సలహాని సంగిరి. జీతములపై మమ్మై వీరు ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధ పుచ్చుకొనినను, వీరి సలహాలు ఆకాంక్షకరముగా నున్నవి. వీరు బోర్డు మెంబరు, గూలివారి జీతములపై మమ్మై ఇచ్చిన సలహాలు కఠిన ఆసంత్సితకరముగ నున్నవి ఈ సలహాలు అమలునందున ముందు వీరుపొందు జీతములకన్న స్వల్పముగా ఎక్కువయినా, సమానముగనో కొన్ని సందర్భములలో తక్కువగానే జీతములు పొందెదరు.

1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల నుండి తేదీ గుమాస్తాలకు జీతములు అధికము చేయబడెను. 1919 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 1-వ తేదీ నుండి గుమాస్తాలు టైముస్కేలులపై లాభములను పొందుచు నేయుండిరి. వీరికి రెండుమాసముల కాలములోనే రెండువర్గాయములు పోకర్తయములు పొందగలిగిరి. ఇందుచే నూటికి 15 రూపాయల చొప్పున వీరికి జీతములు అధికమయ్యెను.

ఉదాహరణము: 1919 సంవత్సరం నవంబరుమాసములో 100 రూపాయలు జీతముపొందు గుమాస్తా డిసెంబరు నెల 1-వ తేదీన టైముస్కేలు ననుసరించి (నూటికి 50 రూ. యల చొప్పున) 150 రూపాయలు జీతము పొందెను. ఇదిదే 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేదీన జీతములు నూటికి 50వరకున పెచ్చింపబడుటచే (చ 150 X 75, 225 రూ.పాయలు జీతము పొందెను.

హెచ్చుజీతము పొందువారు గాజీవామా ఇచ్చినను మధ్యించినను, అతనియందు 1నిచే ముచానికి ఆవమ్మ ఇచ్చుట లేదు అట్లు పనివారిని వానిబదులు ప్రారంభ జీతముతో జేరొకడు నిలుచుంపబడును. ఇట్లు అల వెన్ను హెచ్చుజీతము తీసి వేయబడుచున్నది. ఈవిధమున టైముస్కేలు పద్ధతి ప్రభుత్వమువారికి ఎంతయో అవానుకముగా నున్నది.

చెన్నపురి (అవసరమిటి ఉత్తరప్రదేశ్) 18-7-21 వి ఎం. కామ్రే, సంఘాధ్యక్షుడు

కృష్ణా పుష్కరము

24 వ తేదీనుండి బెజవాడలో కలరాలేదు. 25 వ తేదీని చాలమంది యాత్రికులు వచ్చిరి. 26 వ తేదీని మరింత హెచ్చుగా వచ్చిరి. నదికి 8 అడుగులు నీరుతగిలినది. 26వ తేదీ సాయంత్రము మంచినీరు కురిసినది.

వంగదేశపు కాననసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 29:- ఈదినము వంగదేశపు కాననసభ సమావేశమయ్యెను. చర్చింపబడవలసిన తీర్మానముల సంఖ్య 167. వంగదేశవందలి ప్రజల రాజభక్తినిబెల్లపుచు ఒక తీర్మానమును, యువరాజు గారికి స్వాగత మొసగుచు మరియొక తీర్మానమును గావించ బడెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు అధిక స్థితిని గురించి విచారించుట కొక కమిటీని నియమించ వలయునను తీర్మానముమీద చర్చ జరుగుచుండగా సభ ముగిసెను.

బొంబాయి సంస్కరణములసభ

అసీబిసెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షత్వోపన్యాసము

బొంబాయి, ఆగస్టు 29:- బొంబాయి సేవనల్ హోమరులీగువారు ఏర్పరచిన ప్రకారము రెండవ సంస్కరణములసభ ఈదినము సమావేశమయ్యెను. అసీబిసెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షతవహించిరి. మంత్రి పరంజివైగారు, బొంబాయి కార్యనిర్వాహకసభాసభ్యులలో నొకరగు సర్ నిరుక్లాల్ సెటల్వాడగారును, "బొంబాయి కానికల్" పత్రికాసంపాదకులగు మార్కండాకర్ పిట్టాలుగారును, అతనిసతిమణియు, కాననసభాసభ్యుల నేకులును సభనలంకరించిరి. జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. సహాయనిరాకరణము వల: స్వరాజ్యమును పొందజాలము. నూతనకాననసభలే మనలన గమ్యస్థానమునకు తేర్చునని జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు ఉపన్యసించిరి.

అసీబిసెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షత్వోపన్యాసము

శిక్షాస్మృతులలో కొన్ని మార్పులను చేయవలయును. ఇకమీదట సామ్రాజ్యసభలకు వెళ్ళేభారతప్రతినిధులు హైందవకానన సభవారిచేతను, స్వదేశసంస్థానాధిపతుల సభవారి చేతను ఎన్నుకొన బడవలయును. సామ్రాజ్యమును గాఢాభిమానమున్నవారును, చక్రవర్తియను రాజభక్తిగలవారును, ప్రజాపరిపాలనను నెలకొల్పవలయును ననువారును అందరును చేరి యువరాజుగారికి స్వాగత మియ్యవలయును. రాజ్యాధిపతిని అవమానపఱచుట మంచి పాత్రుల చిహ్నముగాజాలదు. అత్యగౌరవములేని దేశద్రోహులే నిట్లు ప్రవర్తించెదరు. సుకమాభివృద్ధికి కృషిచలుపుచున్న మహానీయులకు ఇది కుభకాలము. సహకారోద్యమము అనుదినము బలపడుచున్నది. సహాయ నిరాకరణోద్యమము క్షీణదశలో పడిపోవుచున్నది. ఆతీసోదరులు దేశభక్తులు గారని నాభావము. తురుష్కలు, అప్పులకు కొనుము వారు తమసోదరదేశీయులను నరుకుటకచ్చగిగి యున్నారు. పూర్వము తమ ప్రవాసజీతముండి విముక్తులగుటకు గాను, కాలిఫాతో తమకేలాటి సంబంధము లేదలి వాదనము చేసిరి. ఇప్పుడు కాలిఫాతయందు వారిభక్తిమెండు? అప్పుడు పక్షమున పోరుగలుపుటకు వీరి కేలాటి ఆత్మపణలేదు. భారత దేశమన్నవారికి అనురాగ మేమాత్రము లేదు! మార్కండాకర్ యందు వారి కేలాటి భక్తిలేదు.

స్థానికసంఘములు- పురపాలకసంఘముల సభ 28 తేదీని బెజవాడయందు సమావేశమగుట

ఈ సభ బెజవాడ పురపాలకసంఘమువారి కార్యాలయమున 28 తేదీని సమావేశమయెను. కానిటిరీ కమిషనరు సానిటిరీ ఇంజనీరు, స్థానికసంఘముల ఇన్ స్పెక్టరు మున్నగు ఉద్యోగులును విశాఖపట్నం, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు మండలములలోని స్థానికసంఘములు పురపాలకసంఘములనుండి విచ్చేసిన రెండు సురు ప్రతినిధులు హాజరుండిరి. ఉదయం 8 గంటలకు బెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు స్వాగతోపన్యాసమును జదివిరి. సి. వి. యస్. సనీహారాజుగారు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడి గారు తమ ఉపన్యాసమును జదివిరి.

తర్వాత 30 మంది సభ్యులు చర్చవిషయక సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.

సభా చర్చాంతయు దేశభావయగు తెలుగున మండలెననియు పభాధ్యక్షులు ఎవరైన యితరభాషయం దుపయనింప గోరునెడల వారి కనుమతి మొసంగవచ్చుననియు తీర్మానింపబడినది. సభ జరుగుచున్నది.

మచిలీపట్నం డి. యల్. కోమల

S. C. నెం 384/1921 య.

వాదిగారు: శ్రీమంతు రాజా ఏర్లగడ్డ ఆంకినేను ప్రసాద్ బహద్రు జమీన్దార్ గారు.

ప్రతివాది: డాంబి శ్రీనివాసాచార్యులు కుమారుడు నరసింహాచార్యులు.

యీ సెంటరులో కోర్టువారి వుత్తరువులు ప్రకారం ప్రతివాదికి ఎన్ని స్థాన నోటీసులుచేయించినను పుచ్చుకొనక రిటరక్ చేయుచున్నాడు. గనుక సదరు ప్రతివాదికి దావా నోటీసు నిమిత్తము వారసులు నోటీసు నిమిత్తము ది 15-9-21 వాయిదా వేసినారు. గనుక అందుకు ఆక్షేపణలు ఏమియినా వున్నయడల వాయిదాకోజు 10 గంటలకు కోర్టువారి యజ్ఞుల హాజరై మనవి చేసికొవలసినది. లేనియడల కోర్టువారివల్ల యాక్సన్ ఎట్టిగా డిక్రి చేయబడును. (8114)

మచిలీపట్నం: 10-8-1921 మోక్షర్ష కోదండరామయ్య. Suits Clerk of Plaintiff Estate.

వెరంబూరు అల్లరులు

పోలీసువారు మాకలను కాల్చుట

ఆరుగురు చనిపోవుట - చాలమంది దెబ్బలు తగులుట

నిన్న ఉదయమున వ్యాసపాడిలోను, దాని సమీపమునందును, అల్లరులు వెలిసిపోవుటచే పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చుటచే వచ్చి ఆరుగురు చనిపోయిరి. ఆ ప్రాంత మంతయు దీనముగ నున్నట్లు గపడుచుండెను. జనసంచారము లేకుండెను. చక్షుల వైనికులను లీడ్స్ వైనికులను, ఆ ప్రాంతమునందు కాపుకాయుచున్నారు. లేబరు యూనియను సభ్యులు యూనియను భవనములో చేరిరి. అందులో హిందువులు మహమ్మదీయులును కలరు. స్త్రీలు కూడ వచ్చియుండిరి. చనిపోయిన ఆరుగురు మట్టును వారు చేరిరి. చనిపోయినవారిలో ఇరువది యేండ్ల స్త్రీ కూడ నుండెను. పోలీసు స్టేషనును వైనికులు కక్షించుచుండిరి. అల్లరులు లేకుండ పోలీసువారి కట్టుదిట్టములు చేసిరి.

అల్లరి రగులుట

అదివారమునాడు కొద్దిగో గొప్పగో అల్లరిగా నెయుండెను. వీరనగర్తి రోడ్డుమీదనున్న మాలవల్లెలో నొక గుడిసెకు నిప్పుటికొనెను. వెంటనే దానిని ఆర్పివేసిరి. అదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు సిద్దరయిన అద్దరావిడి కొండరతో బయలుదేరి అల్లరి చేయకలయునని సంకల్పించెను. ఆరనికి స్లాటరుహాను దగ్గర 2 వేలమంది అద్దరావిడులు మద్దత్తు అయిరి. వారందరు పులియంతోపుకు పోయిరి. హిందువులును, మహమ్మదీయులును కొందరు చేరి ప్రత్యేక చేయజూచిరి. పోలీసువారికి గంగలి తెలిసి అల్లరిని మాన్పించుటకు తంటాలుపడిరి.

నాయకులు మందలించుట

అసాయంకాలము 5.30. పి. త్యాగరావుకెట్టి, ఓ. లెనికాచలముచెట్టి, ఖాజుబాదూరు బజారుల్లానా హుసేన్ అ ప్రాంతమునకుపోయి అల్లరిగాడ్డను మందలించి వచ్చిరి.

కలహప్రారంభము

సోమవారము తెల్లవారెను. అద్దరావిడులు కొందరు, కొందరు హిందువులు, పనిచేయుటకు యంత్రకాలకు పోవుచుండ కలహము ప్రారంభ మయ్యెను. కలహము ప్రారంభ మగుటతోడనే పోలీసువారు వచ్చిరి. త్రెయిటును రోడ్డుమీద జనులు మూగిరి. 500 అద్దరావిడులు కర్రలు కత్తులు పట్టుకొనివచ్చిరి. పోలీసువాని చూచుటతోడనే మూక చెలరేగెను. చెలరేగి రాళ్ళువృష్టులు కారంభించిరి! మూకను విడిపోమని పోలీసువారు చెప్పిరి, కాని మూకవినిపించుకోలేదు, వారు రాళ్ళువృష్టులు మానలేదు. కృతహాసము క్రుతి మించుటచే పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చిరి. తుపాకులు కాల్చుట కెవరు తర్రువచ్చిరి? దానికి కారణమెట్లుకలిగెనో ఇంకా తెలియలేదు. కాని తుపాకులు కాల్చుట వలన ఆరుగురు చనిపోయిరి. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను 27 గురుకు దెబ్బలుతగిలెను. దెబ్బలు తగిలినవారిలో నిద్రకు చాలజబ్బుగ నున్నది. చనిపోయినవారిలో 20 యేండ్ల స్త్రీ కలదు. ఆమె పేరు బలగత్తమ్మ. చనిపోయినవారిలో ఎలిరాజులు (వీరుకర్నాటికుమ్మిలు) దొరస్వామినాయకుడును 25 యేండ్లు (బక్కింగు హంమిల్లులో వైందరు) గోవిందస్వామినాయకుడు (వీరు కర్నాటికుమ్మిలు) నాగయ్యనాయకుడు (వీరు) రాజగోపాలనాయకుడు (వారకుహాద్దులో రుకాణాబాదు) కలరు. అల్లరులు జరుగుచున్నప్పుడు పోలీసు కమిషనరు, హామెలు, మోయరు, జగదీశ అయ్యుడు, లోబో-ఫీట్ ప్రెసిడెన్సీ మేజ్రేటు, నారాయణరెడ్డి, డాక్టరు వి. కాటరే, చురురయి పిల్లెగార్లు అక్కడకువెళ్లి యుండిరి. లీడ్స్ వైనికులు, తదితర వైనికులుకూడ వేలిరి. ఆనరలు 50 లయినట్లు డేవిడ్సు గారుకూడ వేలిరి.

రాళ్ళు రువ్వట

నిన్న అల్లరులు జరిగినప్పుడు, మోయరు, జగదీశ అయ్యురగార్లు మోటారుబండ్లమీద రాళ్ళురవ్వెను. బండ్లముందరి భాగమునకు దెబ్బలుతగిలి, అద్దములు బ్రక్కలయ్యెను. జగదీశ అయ్యురగారి బండిని లోలు వాని కి కొద్ది గ దెబ్బలు తగిలెను. బిస్మిక్ పెనికి సంబంధించిన చాంబర్స్ గారికి కూడ నిల్లేఅయ్యెను. వారు బక్కింగుహం మిల్లుకు పోవుచుండ మూకలు రాళ్ళు రువ్వెను. అద్దవృక్షముచే హామెలుగారు వచ్చి నందున చాంబర్స్ గారికి దెబ్బలు తగుటకుండ తప్పెను.

విచారణ

సాయంకాలము చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజ్రేటుగారు చని పోయినవారి విషయమై విచారణ జరిపిరి. విచారణకుముందు చనిపోయినవారి బంధువుల నడిగి సంగతులు తెలిసికొని చని పోయినవారిని నిర్ధారణ చేసిరి.

సార్వజను మెప్పుడు

మొదట సార్వజను మెప్పుడును విచారించిరి. సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను: నేను ఆరుగురితో స్టామ్మురోడ్డుకు బక్కింగుహంమిల్లకు ఉదయమున పోతిని. అక్కడ జరుగుతుండ మాడుమని నన్ను ఇన్స్పెక్టరు హెన్రీ డి. జె. ఉదయము ఆరుగంటలకు మేము రోడ్డుమీదికి చేరితిమి. నాకు కుడివైపున హిందువులు వెయ్యిమంది, ఎడమవైపున అద్దరావిడులు 500మందియు మూగిరి. ఇంకనుచాలమంది వచ్చుచుండిరి. నేనింతవర కెప్పుడును అంతమాకను చూచియుండలేదు. నాకు మద్దత్తు ఆరుగురే యుండుటచే మరొకందరినకూడ పంపుమని జి. రి. వ పోలీసు స్టేషనుకు కురుపంపితిని. అప్పుడు ఆరువందలమంది అద్దరావిడులు పనిమీదికి పోవుచుండిరి. పనిమీదనే మూగియున్నవారు దాని విధం రాళ్ళువేసి చిందులుత్రొక్కి కత్తులు వైకి త్రొప్పసాగిరి. హిందువులు అద్దరావిడులనుకొట్టుటకు సన్నాహములు చేయుచుండిరి. నేనొకనినిపంపి అద్దరావిడులను మరలిరమ్మని చెప్పితిని. ఈ సంగతిని మూక కనిపెట్టి నేవీపని చేసినందున నన్ను నానావి రాళ్ళతోకొట్టి నారంభించిరి. నాకు కొన్ని దెబ్బలు తగిలెను. దానిమీద నేను పిస్తోలుదాసి నాలుగు బారులు కాల్చితిని. నాలుగుబారులు కాల్చినను కార్యము లేకపోయెను మూక మరింత చెలరేగి యెక్కువగా కొట్ట నారంభించెను. రెండవ వైపుననున్న సార్వజను బాల్కనీ కాల్చుట కారంభించెను. దానిమీద మూకనా వైపునుండి కదలెను. బాల్కనీ నన్ను రక్షించెను. రాళ్ళు రువ్వ వచ్చి అక్కడనున్న ఒకరుకూడ పిస్తోలుదేశము చేసిరి. నేనును బాల్కనీ కాల్చుటవలన ఎవరైన చనిపోయి రేమో చెప్పలేను. నేను 6-30 నిమిషములకు కాల్చితిని. పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు 6-45 నిమిషములకు వచ్చెను.

సార్వజను బాల్కనీ.

బాల్కనీ ఇట్లు సాక్ష్య మిచ్చెను: 6 గంటలకు నేను బయలుదేరి సంగతులను కనిపెట్టుచుంటిని. 500 మంది అద్దరావిడులు పనికి పోవుచుండిరి. రెండవవైపున చాలమంది మూగియుండిరి. వారు 3 వేల మంది యుండురు. వారు మాకు గుంపులుగ నుండిరి. అద్దరావిడులను కొట్టుటకై వీరు చేరిరి. మూక యూలులువేసి, రాళ్ళువృష్టులు కారంభించిరి. నేను అద్దరావిడులను వెల్లిపోమంటిని. వారు వెల్లిపోయిరి. అప్పుడు మూక మెప్పుడును చుట్టచేసికొని రాళ్ళుగొట్టుచుండెను. నేను మూకతో మాటలాడితిని. ఆరవములో మాటలాడితిని. నేను మాటలాడుచుండ మావారి నిద్రరిగి కొట్టిరి. అప్పుడు పిస్తోళ్ళను కాల్చుచుండిని ఒకనికి దెబ్బతగిలెను. దెబ్బతగిలినవానిని తీసికొనిపోయిరి. అంతటితో కథ ముగియ లేదు. అల్లరిగాండ్లు పరచేలో ప్రవేశించి రాళ్ళు రువ్వట కారంభించిరి. నేను వారివృద్ధి చొరబడి అల్లరి మించుకుండ చేసితిని. వారింకను అల్లరి మానకపోవుటవలన పిస్తోలుతో నాలుగుబారులు కాల్చితిని. తూర్పుదిక్కుననుండి కాల్పులవృద్ధి వినుడెను. ఎవరు కాల్చినది నాకు తెలియదు. ఎవరైన చనిపోయి రేమో తెలియదు. నేను ఆరుగంటలకు మొదట కాల్చితిని. అందువలన ఎవరైన చనిపోయి రేమో తెలియదు.

పేరు కాబామెపాడిన.

రిజిస్టరు కానిస్టేబులు పేరు మొహిద్దీను ఇట్లుచెప్పెను:—కాల్పులు 7 గంటలకు జరిగెను. మూక రాళ్ళు వేయుటవలన నాకు దెబ్బలు తగిలెను.

కానిస్టేబులు రామ

కానిస్టేబులు రామ కూడ నిట్లు సాక్ష్య మిచ్చెను.—మేము పిస్తోళ్ళు వట్టింపకలినదని ఉత్తరువు వచ్చెను. రెండవ వైపున మూక మరలెను. ఎవరో దెబ్బతగిలినచనిపోయిన వారు మరలిరి. అప్పుడు మేము పిస్తోళ్ళను కాల్చుట మానితిమి. నాకు కూడ రాళ్ళుకలన దెబ్బలుతగిలెను.

కానిస్టేబులు రాఘవయ్య

రాఘవయ్య ఇట్లు చెప్పెను.—నేను పిస్తోలు పేల్చితిని. కాని కార్యముకలుగక మూకమరింతచెలరేగెను. వారు జోరుగ

రాళ్ళురవ్వ నారంభించిరి. మూకల పొమ్మని సార్వజను మెప్పి ప్పుడు వారు వినిపించుకోలేదు. అందుచేత పిస్తోళ్ళు కాల్చితిమి. నేను కాల్పుటచే ఒకడు క్రింద కూలెను. వానిని మూకలు తీసి కొని పోయెను. నేను 6-30 లకు కాల్చితిని.

సార్వజను డిల్లను.

డిల్లనుగారిట్లుచెప్పిరి:—ఇనస్పెక్టరు హంకిన్సును చెప్పగా నేను 12 గురితోను ముగ్గురుసార్వజనులతోనుపోతిని. మేము బయలుదేరుటకుముందే మూకచేరినదని ఇనస్పెక్టరుకు కబురు వచ్చెను. అందుచేతనే మమ్మునుపొమ్మనిరి. మేము వెళ్ళనప్పటికి 3 వేలమంది మూగిరి. మేము మూకను పొమ్మంటిమి. వారు వినిపించుకోలేదు. మమ్మును రాళ్ళతోకొట్టిరి. ఒకగంట వరకు కొట్టిరి. మాకు దెబ్బలు తగిలెను. అప్పుడునేను ముందుకుపోయి, వెల్లిపోకపోతే కాల్చినదని అనవచ్చుటో చెప్పితిని. అప్పటికిని వారు వినిపించుకోలేదు. మమ్ములను మరింత కొట్టనారంభించిరి. నేను అందుచేత రెండుసార్లు కాల్చితిని. కాని మూక అప్పటికిని లొంగక నామీదకొని పడ నారంభించెను. మీదికివచ్చి మూక పడిపోవుచుండెను. మాకుప్రాణములుద క్షేయెత్తు లేకపోయెను. అప్పుడు కాల్పుటకు తర్రువచ్చితిని.

30 బారులుకాల్చిరి. మూక విడిపోవుట కారంభించెను. కాల్పు 10.15 నిమిషములుండవచ్చును. మూకచెదరిపోవుట కారంభించుటతోను కాల్పుమాన్పించితిని. ఎవరికిని దెబ్బతగులు చుండనేను చూడలేదు. నేను 10.30 వరకు అక్కడనే యుంటిని. తరువాత వైనికులు వచ్చిరి. మేము వెల్లిపోతిమి. రాళ్ళు పడుట చేత నాకు నానావి దెబ్బలు తగిలెను.

సార్వజను స్మిత్తు

స్మిత్తుగారు ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి.—మేము అక్కడకు పోవుటతోడనే రాళ్ళు వెట్టికొట్టిరి. ఒకగంట ఒపికపెట్టి డిల్లనుగారు కాల్పులు కాల్చునైన కాల్చవలెను, లేదా పోవలయునని చెప్పిరి. మూకలు విరామము లేకుండ కొట్టుచుండుటచే పిస్తోళ్ళు కాల్చువలసివచ్చెను. నేనుకూడ కాల్చితిని నామీద. మూక 5000 మంది యుండురు. మేము కాల్పుట వలన నెవరైన చనిపోయి రేమో తెలియదు.

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు ఇంతవరకును విచారణజరిగెను. ఒంటిగంటవరకును కూడ విచారణ జరిగినదట. మరితే నేటియుదయమున ప్రారంభించిరి.

హిందీపరీక్ష

2, 3 రోజులక్రింద నెల్లూరులో సెప్టెంబరు 5 వ తేదీని హిందీపరీక్షజరుగునని ప్రచురింపబడెను. కాని ఈనెల 21 వ, తేదీని బెజవాడలోజరిగిన హిందీప్రచారకులయొక్కసభలో, ఆ ప్రశ్నకాగితములు నెల్లూరు విద్యార్థులకేగాక ఆంధ్ర, ద్రవిడ, కేరళ, కర్నాటకదేశములలో హిందీ విద్యార్థులకందరకును ఇచ్చుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఇందుచేత పరీక్ష సెప్టెంబరు 25వ తేదీని జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఈ లోపుగా విద్యార్థులు పరీక్షకు తయారుకావచ్చును. పరీక్ష నెల్లూరు, బెజవాడ, బందరు, రాజమహేంద్రవరం, గుంటూరు, చెన్నపట్టణములలోను జరుగును. ఎవరికి సదుపాయమైనకేంద్రము వారు నిశ్చయించుకొని అచ్చటి హిందీ యుపాధ్యాయులకు 10 వ. సెప్టెంబరు వరకునూ దరఖాస్తులు పంపుకొనవచ్చును.

రామభరోసే

హిందీ యుపాధ్యాయుడ

నరసయ్యపాశెం—30-9-20 500 శనివారంకోట; కయికలూరుతాలూకా నర్సయ్యపాశెం గ్రామమునందు, మహాత్మాగాంధీగారి ఛాయాపటమును లోకమాన్య బాలగంగాధరతెలుగు మహానీయుని పటమును యింకా తదితర దేశనాయకుల పటములతోను, పురజనులందరు స్వదేశవస్తువులను ధరిం గ్రామందంతటను ఉత్సవము జరిపిరి. నాటిరాత్రి హరికథ కాలతేపముకూడ జరుగబడినది.

ప్రకటన (3112)

83-వ కాల్పము కటాలమునందు సెలెక్ట మిదయున్న వారందరును తక్షణమే కన్ననూరి బయలుదేరి రావలయునని 83-వ కాల్పము సేనాధిపతిగారు కోరుచున్నారు.

(5d) ఏ. హెచ్. ఏ. టాడ్,
కలెక్టరు ఆఫ్ మద్రాసు

వి నాయక చతుర్థి - పండగకు కావలసిన

మెడివి నాయక విగ్రహములున్న గౌరవిగ్రహములున్న మందిమెడివి ఘట్టిగా తయారు చేయించినాము. ముఖభావము అందముగానున్న, పూజకు అర్హముగానున్న శాస్త్రోక్త ప్రకారముగా చేయించినాము. (750)

వి నాయక విగ్రహం" వెల:
2 రూపాయిల మొదలు
25 రూపాయిల వరకు;

ప్రభావళి యుండే
వి నాయక విగ్రహం" వెల:
8 రూపాయిల మొదలు
50 రూపాయిల వరకు,

గౌరవిగ్రహం" వెల:
2 1/2 రూపాయిల మొదలు
10 రూపాయిల వరకు.

పోస్తు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

విగ్రహాలు ప్లాకు కొంచముగా నున్నది. ఆర్డరులు నిండా వస్తున్నవి. కాన వలయువారు తక్షణము ఆర్డరు యియ్యవలయును. నగలు వి. పి. ద్వారా పంపబడును. ఇవిగాకను విధవిధమైన విగ్రహాలున్న ప్లాకు యున్నది.

యిండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, నగలవర్తకులు, పోస్తుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

కంఠినిలాసము:
గంధి.
ఏలూరు.

గంధి స్వదేశీ శాల, ఏలూరు.

ప్రాత్యైటము:- గంధి రామమూర్తి.

అన్ని కరములు స్వదేశీ తువార్లు, చీరలు, పంచలు, కండువలు, చేతి రహస్సు, చొక్కాలు, కొట్టువ ముదుగు రకములున్న, నెం 60, 80, 100, 150 రు అతివస్త్రని పట్టుస్త్రని నూలుబట్టలు మజిలీన తానులున్న సిద్ధ ముగా నున్న వివరములకు కావలసినంత సరకు స్వయంచేయగలము. మాదిరిలు ధరలు వాటితాళ తయారుగా నున్నవి. అన్ని కరముల కాంపిల్స్ కావలసినవో 4 అణాలున్న, ముత్యకరములు కావలసినవో రెండు అణాలున్న, ప్రతి ఆర్డరులోను 100-5 రు 25-5.0 లు అడ్వాన్సుగా పంప కొరవచ్చును. వైబట్ట లన్నియు రాటుముడిద తయారైనవి. చేతితో తయారుచేయబడిన (8050) పలకలు, కాగితములు, గుండీలు, నూలు, నవారు, జంకానాలు, తివాచీలు అనేక క్రొత్తరకములు గలవు.

డిస్ మార్కెరియా లేక స్త్రీలకు మిత్రనివంటిది

స్త్రీలకు గలగు బుడ్డి (45) అకాల బహిష్టి, బహిష్టి కాలమందు బాధ, మెలకా ప్తిగాను తక్కువగాను పోవుట, నునుమరగము, గర్భ సావము, కాలబహిష్టి సంబంధమైన ఇతర వ్యాధులు మున్నగువాటికి ఇది, తప్పక తక్షణమే వీలగుచున్నది. కఠినమైనట్టి, దీర్ఘముగా నుండవచ్చును బాధలను-ఇది-అన్యాయముగా బాగుచేసింది. బహిష్టి అగుటకు ముందు, బహిష్టిగా నున్నప్పుడును దీనిని వాడవలెను. ఒకటి నూనె బాధనును నీటితో కలిపి ప్రతి 4 గంటల కొకసారి ముకున నేమిచవలెను బుడ్డి 1-కి ధర రూపు 2-8-0. అవశ్యకమైన మరుసటి మాసమునందును ఇచ్చేతిసన వాడవలెను. గొప్ప ఆర్డరులు పంపువారికి మంచి కిమీషన్ నీయబడును.

V. M. Annajee & Bros,
Whole sale & Retail Chemists & Druggists,
2/200, Mint Street, Madras.

మిక్కిలి వున్నదేమగు యిండియా దేశమునందు మెదడునతో చూడ గలగుట మనుషులందఱును వదలుటకును భావకేశికై హెచ్చుటకును కలవెండ్రుకల పోగుర ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా కామినీయా ఆయిల్ (రిజెప్టర్) కలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి చానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తులి కలనూ నెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. కొంచముయే పట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవలదనమును కలిగించును. పరి మెద గుటలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును కామినీయా ఆయిలు కలనూ నె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు లకును, పెక్కుమందికి మహాఫలకారము మొనరించినది. నేడు వీని నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్జి 0.5-0 అణాలు.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0.12-0 అణాలు.
పోర్ ఏబెట్టు.
ఆంగ్లేయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
D 126 W 100. 155 బాహ్యమనీడు, బొంబాయి.

వనాపధినరస్పర్శిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయిల్ల అకలితమైన పొగట్టు బలమును కేరెన్సి గాంతివశి. ధర 1.12-4 ఇండియా లోకానందు ఎచ్చటి నైనను కలకాళిబాక్సు, ఇతర గాంతివశి. (2978) విలాసము పి. డి. సావంత్. నెం 144 ఫోటవాడి బొంబాయి.

తామర తయిలము

రాజాబాదీగల డబ్బాలో ఉండును. వెల 0.8-0 తామర; తీట; ఏనుగ కట్ట; దురద; ఉంగరములంత ముట్టు; రక్తికాయ; ఇతరముల యాదిపోవుట మొదలగు తర్కతోగములను కాకము చేయగలదు. అన్యతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

ముఖ్య గవనింపు.

మోగ్యతాదక్రమము. 294 (6) కాశీకట్టము నందుండు దుర్గా మెడికల్ హాల్ లోక్ గళికలకు నేమిచూడవలె రాజిపోత అను వాణి. హితుకు వత్తునకర్తవ్యు. ఈ ముఖ్యగా ఉన్నాడు. ఆకలి 6 సంవత్సరములకు శ్రాధమునకు వెళ్ళు. ఇట్లు ఆకలి చాలా ముఖ్యగా ఉన్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంకీర్ణము ఉన్నాడు. దేవధూన్ 28-8-19 } బ్రీచికమార్.

"అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుషునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కరాకరము. ఇది చూచుకొనుటకు వాతకము, పుష్టికరేంద్ర, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపు సరములేదు. ములరమైన తెలుగులో వ్రాయ బడినది. గొప్ప నర్సికేటులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు నుండి జడ్డిగారు అతి వారాయణరావు. పంతులు టి. పి. పి. ఎల్. గారియి వ్రాసింది. "రాగల వానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని నుతోమము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు పలయనారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును. తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము. 2868 పోడవరం, విరాభనట్నం, తిర్నా

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి ఆగస్టు 31 వరకు మార్పుచేసింది. **The Zandu Pharmace-utical Works Ltd.,** Elphinstone Road, BOMBAY. ఇన్ని కొలతలు ననుభవించి డిల్లరీ నడుపు. కముగోతు, తప్పక గుణము నిర్వహిల్లుచు ఆయుర్వేద వైద్యములను నియోగము చేయు నున్నాము. హిందూ దేశమునందు కలిగిన ఆయుర్వేద వస్తు వదర్శనము అన్నిటిలో బంగారు వదికములు అహంనుతిగా నిర్వహిల్లుచున్నాడు. ప్రతి కవిని నిలాసమునకు పోగొనిపో భరలవట్టి కండుబడును. **హిందూ వర్తమానాదీకర్త** వరుగ్గా ఆయుర్వేద యోగముల కేయవాద (338) బొంబాయి నెం 15.

DUNCAN STRATTON & Co.

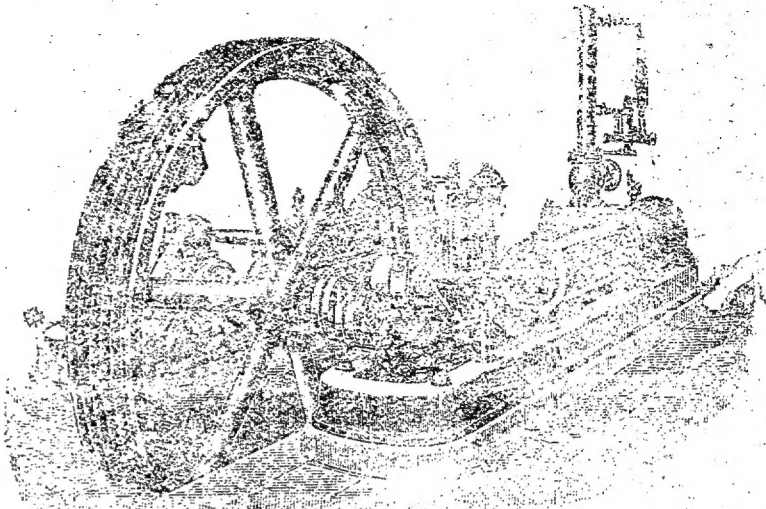
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

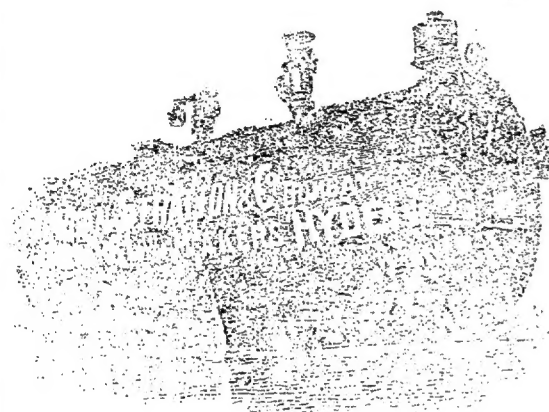
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీధి, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
కుండును — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీంకర్టింగు ప్రెసురు
80 పౌనలు మొదలు
160 పౌనలవరకు యుండును.

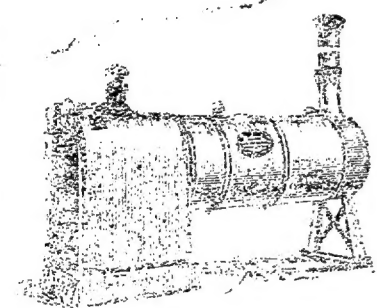

హైక్రాను స్ట్రీట్ కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు యుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు యుండును.
స్టీంకర్టింగు ప్రెసురు 100 పౌ. మొ. 210 పౌ. వరకు యుండును.

హోక్స్ బుల్టియూబల్ బాయిలర్లు.
స్టీంకర్టింగు ప్రెసురు 80 పౌనలు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు యుండును.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

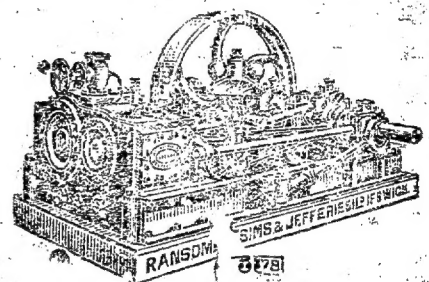

డయామీటరు 8 అ. పౌనలు మొదలు
స్టీంకర్టింగు ప్రెసురు 80 పౌ. వరకు యుండును.
100 పౌ. వరకు యుండును.

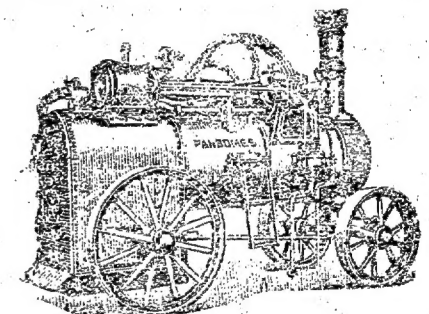
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.

దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది స్పిన్నింగు మెషిన్
దూది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లవర్ బిల్డింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటిసామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
సాగర్లు, వర్గసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరగన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్సాపు కొరముట్లు
రైలు సాప్లింగు, కష్టింగులు, వెడెప్లెస్సు
కాట్ బరన్ ఆండు కాట్ట బరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బైసైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కునాపు మొనసుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హై స్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌనలు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండర్లు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌనలు గలవి.

విదరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిగారు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైత్తము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలసెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని జబ్బితో సహా తెల రూ 0—10—0; డజన్ 1-3 రూ 5—12—0. పోస్టుభర్తులు నెలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

